

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL CIMIȘLIA

DECIZIE Nr. 07/01
din 20 noiembrie 2025

cu privire la aprobarea Strategiei de Dezvoltare a Sectorului de Tineret din raionul Cimișlia pentru anii 2026–2030

În conformitate cu:

- art. 4 alin. (3) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă;
- art. 43 alin. (1) lit. j), art. 46 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret;
- Legea nr. 121/2010 privind voluntariatul;
- Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 privind planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice;
- Hotărârea Guvernului nr. 168/2023 privind Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020-2030 și Programul Național de Dezvoltare a Tineretului;
- Decizia consiliului raional nr. 04/14 din 03 iulie 2025 cu privire la Acordul de parteneriat între Consiliul Raionului Cimișlia și Asociația Obștească „Civic Hub”;
- Dispoziția președintelui raionului nr. 46 – d din 22 iulie 2025 cu privire la instituirea grupului de lucru pentru elaborarea Strategiei Raionale de Tineret Cimișlia;

În scopul consolidării politicilor de tineret, dezvoltării infrastructurii și serviciilor destinate tinerilor, precum și creării condițiilor favorabile pentru participarea activă a acestora în viața comunității, Consiliul Raional Cimișlia

DECIDE:

1. Se aprobă Strategia de Dezvoltare a Sectorului de Tineret din raionul Cimișlia pentru perioada 2026–2030, conform anexei nr.1.
2. Se aprobă Planul de acțiuni pentru anii 2026-2030 privind implementarea Strategiei de Dezvoltare a Sectorului de Tineret din raionul Cimișlia, conform anexei nr.2.
3. Președintele Raionului Cimișlia va institui Comisia pentru monitorizarea și evaluarea progresului în implementarea Planului de acțiuni privind Strategia de Dezvoltare a Sectorului de Tineret din raionul Cimișlia.
4. Șeful Secției Cultură, Tineret și Sport se numește responsabil de prezentarea anuală, a raportului privind implementarea Strategiei de Dezvoltare a Sectorului de Tineret din raionul Cimișlia, în baza informațiilor colectate de la actorii implicați în domeniul de tineret.
5. Șeful Secției Cultură, Tineret și Sport se numește responsabil de prezentarea anuală, a raportului privind implementarea Strategiei de Dezvoltare a Sectorului de Tineret

din raionul Cimișlia, în baza informațiilor colectate de la actorii implicați în domeniul de tineret.

6. Controlul asupra executării prezentei decizii se atribuie dlui Andrian Talmaci, președintele raionului Cimișlia.
7. Prezenta decizie se include în Registrul de stat al actelor locale și se aduce la cunoștință:
 - Vicepreședintei raionului, dna Ana Donia;
 - Subdiviziunilor din cadrul Consiliului Raional Cimișlia, Aparatului Președintelui și entităților publice din subordine;
 - Prin publicare pe pagina web a Consiliului Raional Cimișlia www.raioncimislia.md.

Președinta ședinței

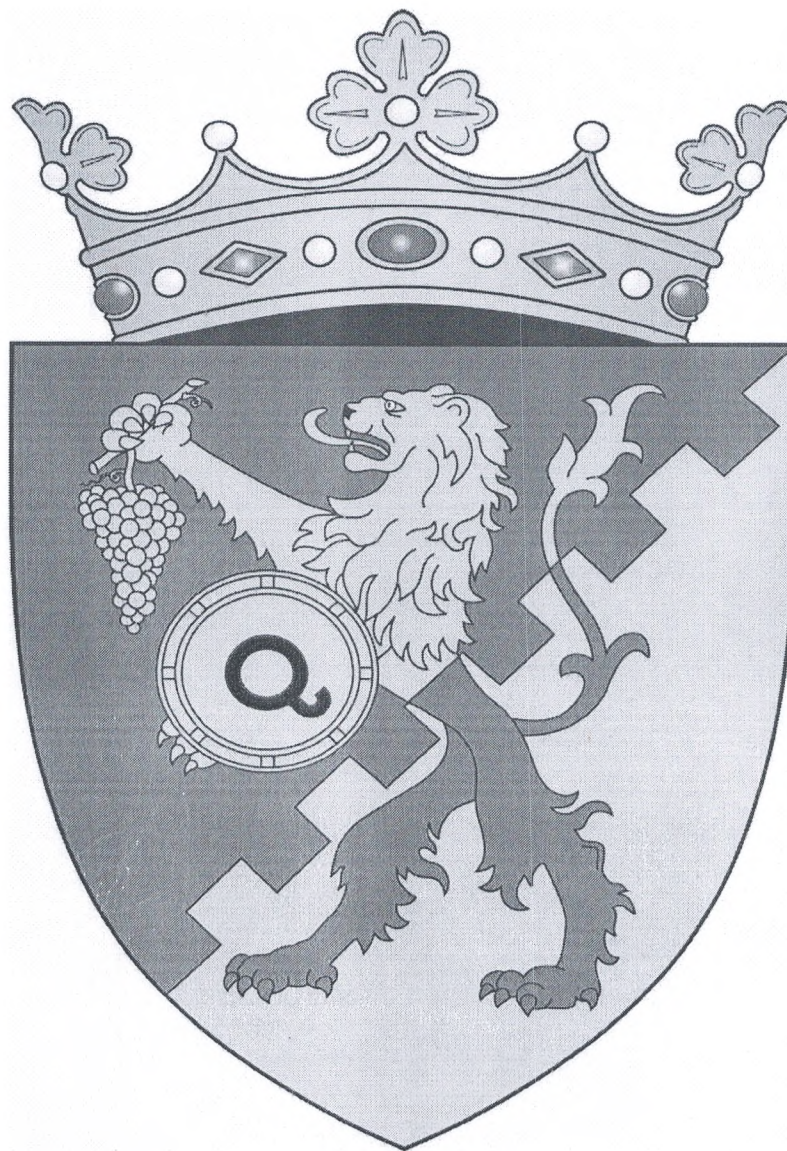
**Contrasemnează:
Secretară interimară a consiliului**

Cupceanu
Mariana Cupceanu

Vasluian
Mariana Vasluian

Anexa nr.1
la Decizia consiliului raional
nr.07/01 din 20 noiembrie 2025

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A
SECTORULUI DE TINERET DIN RAIONUL
CIMIȘLIA, PENTRU ANII**

2026-2030

CUPRINS

LISTA DE ABREVIERI.....	3
INTRODUCERE.....	4
1. CADRUL LEGISLATIV ȘI INSTITUȚIONAL, ACTORII ȘI POLITICILE DE TINERET..	6
1.1. Cadrul legislativ	6
1.2. Cadrul Instituțional	7
1.3. Politicile de tineret.....	7
2. SITUAȚIA ACTUALĂ A TINERILOR DIN RAIONUL CIMIȘLIA.....	9
2.1. Situația Socio-Demografică	11
2.2. Accesibilitatea și calitatea educației.....	11
2.3. Angajarea tinerilor în câmpul muncii	13
2.4. Timp liber și implicare civică a tinerilor.....	14
2.5. Câștigul salarial mediu lunar brut, ani și sexe 2023	16
2.6. Acces la servicii de sănătate.....	16
3.PRIORITĂȚILE ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE	17
3.1. Analiza problemelor.....	17
4.TEORIA SCHIMBĂRII	18
4.1. Riscuri	18
5.SCOP, OBIECTIVE ȘI CADRUL GENERAL DE REZULTATE.....	19
5.1. Scop	24
5.2.Priorități și Obiective.....	24
5.3.Cadrul de rezultate	25
6.MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI	33

LISTA DE ABREVIERI

AMS - Asistență Medical de Staționar

AMSA- Asistență Medical Specializată de Ambulator

ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

APL – Administrația Publică Locală

BNS – Biroul Național de Statistică

CNTM – Consiliul Național al Tineretului din Moldova

ONU – Organizația Națiunilor Unite

RNCLTM - Consiliile locale de tineret, reprezentate la nivel național de Rețeaua Națională a Consiliilor Locale ale Tinerilor

SDST – Strategia de Dezvoltare a Sectorului de Tineret

UNDP – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

UNICEF – Fondul Internațional pentru Urgențe ale Copiilor al Națiunilor Unite

INTRODUCERE

Strategia de Dezvoltare a Sectorului de Tineret (SDST) a raionului Cimișlia este un document de politică publică menit să consolideze și să orienteze acțiunile Consiliului Raional Cimișlia în domeniul tineretului pentru perioada 2026–2030. Prin elaborarea și aplicarea acestei strategii se urmărește crearea unor condiții favorabile pentru dezvoltarea, susținerea și implicarea tinerilor din raion, asigurarea oportunităților de participare în procesul decizional, precum și garantarea accesului tuturor tinerilor la o gamă largă și diversificată de servicii destinate lor.

Obiectivul propus poate fi realizat prin acordarea sprijinului necesar tuturor tinerilor, în special celor aflați în situații vulnerabile, pentru a-și consolida autonomia, a-și valorifica drepturile și a-și dezvolta pe deplin potențialul. Se are în vedere asigurarea accesului la servicii prietenoase tinerilor din domenii precum sănătatea, participarea civică, voluntariatul, activitățile recreative și altele. Toți tinerii, inclusiv cei marginalizați, trebuie sprijiniți corespunzător pentru a realiza o tranziție reușită către viața adultă.

Strategia este elaborată în conformitate cu principalele direcții, politici și programe în domeniul tineretului la nivel internațional, național și local. Documentul reflectă viziunea Consiliului Raional Cimișlia privind dezvoltarea sectorului de tineret și aplică principiile și direcțiile prioritare stabilite prin Legea Nr. 215/2016 cu privire la tineret și Legea Nr. 436/2006 privind administrația publică locală. La elaborarea strategiei au fost respectate rigorile și standardele din domeniu, inclusiv prevederile Hotărârii Guvernului Nr. 386/2020 privind planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice. Totuși, întrucât acest regulament are caracter de recomandare pentru autoritățile publice locale, structura documentului a fost parțial adaptată în funcție de viziunea grupului de lucru.

Elaborarea și implementarea Strategiei de Dezvoltare a Sectorului de Tineret a raionului Cimișlia are la bază următoarele principii:

- **Cooperare intersectorială** – implică o coordonare eficientă între instituțiile publice și organizațiile de tineret active în domeniu. Consiliul Raional Cimișlia va asigura ca toți actorii importanți din sectorul tineretului să comunice, să facă schimb de informații și să colaboreze pentru atingerea obiectivelor comune.
- **Informarea tinerilor** – instituțiile care lucrează cu tinerii și organizațiile de tineret au responsabilitatea de a le oferi acestora informații clare și accesibile despre provocările pe care le pot întâmpina, oportunitățile de care pot beneficia și drepturile de care dispun.
- **Participare activă** – tinerii trebuie să fie implicați direct în procesul de luare a deciziilor, în consultările publice și în activitățile cu impact asupra comunității, fie că îi afectează în mod direct sau indirect.
- **Paritate** – procesul decizional trebuie să se desfășoare printr-un acord comun între autoritățile publice și tineri, pe baza unei împărțiri echitabile a responsabilităților, fundamentată pe încredere și respect reciproc.
- **Abordare pozitivă și holistică** – vizează recunoașterea punctelor forte ale tinerilor și a contribuției pe care aceștia o pot aduce în propria viață și în comunitate, abordând în același timp obstacolele care le limitează accesul la oportunități.

- **Respectarea capacităților în dezvoltare** – politicile și serviciile destinate tinerilor trebuie să fie adaptate la nivelul lor de maturitate și la evoluția capacităților lor, oferindu-le sprijin corespunzător fiecărei etape de dezvoltare.
- **Nediscriminare și incluziune** – fiecare tânăr are drepturi egale, iar orice formă de discriminare, directă sau indirectă, trebuie prevenită și eliminată, indiferent de criteriu sau apartenența la un anumit grup.

Pentru a înțelege și analiza necesitățile tinerilor din Raionul Cimișlia, Asociația Obștească „Civic Hub” în cadrul proiectului „Empower Cimișlia: Construim viitorul tinerilor prin participare” cu suportul Agenției Naționale pentru Tineret, în cadrul Programului anual de Granturi pentru Organizațiile de Tineret 2025, a fost elaborat un chestionar de cercetare a necesităților tinerilor din Raionul Cimișlia.¹ Scopul acestui sondaj este de a colecta opiniile, nevoile și sugestiile tinerilor cu vârste între 14 și 35 de ani, pentru a contribui la elaborarea Strategiei Raionale de Tineret.

În procesul de elaborare strategiei au fost consultate mai multe documente de politici publice specifice sectorului de tineret, au fost organizate o serie de ateliere de discuție/consultări cu tinerii din Cimișlia, reprezentanți ai societății civile și instituțiilor publice pentru a identifica pârghiile necesare de trasare și dezvoltare a priorităților strategice de dezvoltare a sectorului de tineret din raion și a fost consultat Consiliul Raional pentru mai multe date statistice.

Procesul de elaborare a strategiei s-a desfășurat în mai multe etape.

- I. La etapa incipientă a procesului de elaborare a strategiei, reieșind din necesitățile tinerilor din raion, au fost formulate priorități strategice de dezvoltare a sectorului de tineret din raion. Acestea au fost consultate cu toții actorii interesați, inclusiv reprezentanții sectorului de tineret din raion și definitivate în urma acestui proces.
- II. În cadrul celei de-a doua etape a fost realizată o analiză de birou în baza datelor colectate cu privire la situația generală a tinerilor din raionul Cimișlia, inclusiv de la Biroul Național (BNS) de Statistică, Consiliul Raional Cimișlia, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) și alte structuri. Au fost adunate informații referitor la situația socio-economică a tinerilor, participare acestora în procesele decizionale și alte activități la nivel local și raional, sănătatea tinerilor și modul de petrecere a timpului liber al acestora. În baza acestor informații, a fost descrisă situația curentă a tinerilor din raionul Cimișlia.
- III. Etapa a treia a presupus formularea obiectivelor generale ale strategiei, menite să dezvolte sectorul de tineret din raion și să aducă plus valoare tinerilor, și formularea obiectivelor specifice pentru fiecare obiectiv general.
- IV. În cadrul etapei cu numărul patru, au fost formulate un set de acțiuni pentru fiecare obiectiv specific, stabiliți indicatorii de implementare a strategiei și indicatorii de monitorizare și evaluare a strategiei. La această etapă tinerii au avut posibilitatea să-și expună părerile și ideile despre acțiunile și activitățile pe care și le doresc să fie implementate.
- V. Etapa finală a presupus informarea largă a tinerilor privind cadrul strategic elaborat, consultarea documentului cu autoritățile publice locale și principalii actori cheie din

¹https://docs.google.com/forms/d/1xEG1cb3V1P7RAP4W1dIkIbYo4pEOqkRs1d7tfOn7wwI/viewform?ts=68b9cb88&edit_requested=true

domeniul de tineret și integrarea recomandărilor recepționate în urma consultării pentru validarea finală a strategiei și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia.

SDST a raionului Cimișlia pentru anii 2026-2030 are drept beneficiari toți locuitorii raionului Cimișlia cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 ani. Strategia ia în considerație necesitățile diferitor grupuri de tineri și actori cheie în dezvoltarea lucrului și programelor de tineret, inclusiv:

- Persoanele cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 ani;
- Tinerii din grupuri vulnerabile sau cu oportunități reduse;
- Familiile tinere;
- Autoritățile publice locale;
- Organizațiile neguvernamentale de tineret;
- Specialiștii și lucrătorii de tineret;
- Prestatorii de servicii de tineret;
- Consiliile locale ale tinerilor și structurile neformale de participare ale tinerilor.

1. CADRUL LEGISLATIV ȘI INSTITUȚIONAL, ACTORII ȘI POLITICILE DE TINERET

1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al politicilor de tineret este constituit prin **Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret**², care stabilește principiile de bază, obiectivele și mecanismele de implementare a politicilor destinate tinerilor. Această lege prevede drepturile și obligațiile tinerilor, recunoaște rolul lor esențial în dezvoltarea durabilă a țării și oferă cadrul pentru participarea lor activă în procesul decizional. Printre principiile fundamentale menționate se regăsesc egalitatea de șanse, responsabilitatea, participarea activă și sprijinirea inițiativelor de asociere.

De asemenea, cadrul legislativ este completat de o serie de documente strategice și programe guvernamentale. **Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020–2030** și **Programul Național de Dezvoltare a Tineretului**³ constituie instrumente esențiale pentru implementarea politicilor publice. Acestea includ măsuri în domenii precum educația nonformală, ocuparea forței de muncă, antreprenoriatul tinerilor, sănătatea, participarea civică și voluntariatul.

Totodată, alte acte normative conexe – precum **Legea privind voluntariatul (nr. 121/2010)**⁴, și reglementările privind politicile de ocupare a forței de muncă – creează un cadru integrat pentru susținerea tinerilor.

1.2. Cadrul Instituțional

La nivel instituțional, coordonarea politicilor de tineret îi revine **Ministerului Educației și Cercetării**, care deține atribuții în formularea, monitorizarea și evaluarea politicilor. Ministerul colaborează cu **Agencia Națională pentru Tineret**, structură specializată în implementarea programelor și proiectelor destinate dezvoltării sectorului de tineret.

² LEGE Nr.215 din 29.07.2016, cu privire la tineret. În Monitorul Oficial Nr.315-328, art.688

³ Preluat https://mecc.gov.md/sites/default/files/strategia_de_tineret_ro_1.pdf, Accesat 30.07.2025;

⁴ LEGE Nr.121 din 18.06.2010 voluntariatului, În Monitorul Oficial Nr.179-181, art.608

Un rol important îl au **consiliile raionale și municipale de tineret**, care acționează ca structuri consultative pe lângă autoritățile administrației publice locale. Acestea asigură implicarea tinerilor în procesul decizional la nivel comunitar și facilitează colaborarea între autorități și societatea civilă.

La nivel local, funcționează **centre de tineret și servicii specializate pentru tineri**, instituite de autoritățile publice sau organizații neguvernamentale. Aceste centre reprezintă spații de dezvoltare personală, educație nonformală, consiliere și integrare socială, contribuind la crearea unei rețele instituționale de suport.

1.3. Actorii principali în domeniul politicilor pentru tineret

Pe lângă instituțiile publice, **organizațiile și structurile de tineret** reprezintă actorii-cheie în implementarea și monitorizarea politicilor. Printre acestea se numără:

- Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM);
- Consiliile locale de tineret, reprezentate la nivel național de Rețeaua Națională a Consiliilor Locale ale Tinerilor (RNCLTM);
- Consiliul Național al Elevilor și Consiliile de elevi (regionale și școlare), precum autoguvernanțele studențești;
- Asociațiile obștești de tineret;
- Grupuri de inițiativă.

Aceste structuri promovează participarea civică, dezvoltă proiecte sociale și educaționale și contribuie la consolidarea dialogului dintre tineri și autorități. Organizațiile de tineret neformale și asociațiile obștești activează atât la nivel local, cât și național, fiind deseori susținute financiar prin granturi guvernamentale sau internaționale.

Un alt actor relevant îl constituie **partenerii internaționali** și organizațiile regionale, precum Consiliul Europei, Uniunea Europeană și diverse agenții ONU (UNICEF, UNDP), care sprijină programele de tineret din Republica Moldova prin expertiză, resurse financiare și oportunități de mobilitate.⁵

1.3. Politicile de tineret

Politicile publice pentru tineret se axează pe mai multe direcții strategice:

- **Dezvoltarea capacităților instituționale și profesionale** - consolidarea resurselor umane din structurile care activează în domeniul tineretului, prin instruire continuă, formare profesională și atragerea specialiștilor calificați în funcțiile de responsabil de tineret;
- **Participarea civică a tinerilor și implicarea în luarea deciziilor** – consolidarea consiliilor de tineret, consultarea acestora în procesele decizionale și promovarea leadershipului tinerilor;
- **Educația și dezvoltarea competențelor** – sprijinirea educației nonformale, digitalizării și programelor de instruire pentru sporirea competitivității tinerilor pe piața muncii;
- **Ocuparea forței de muncă și antreprenoriatul tinerilor** – facilitarea accesului la stagii de practică, instruire și finanțări pentru afaceri start-up;

⁵ Preluat <https://cntm.md/resurse/raport-privind-tinerii-si-participarea-in-procese-decizionale-progres-provocari-si-oportunitati/> , Accesat 30.07.2025;

- **Sănătatea și bunăstarea tinerilor** – promovarea unui stil de viață sănătos, acces la servicii medicale prietenoase pentru tineri și prevenirea riscurilor sociale;
- **Incluziunea socială** – susținerea categoriilor vulnerabile de tineri, inclusiv a celor din mediul rural, cu dizabilități sau în situații de risc social;
- **Voluntariatul și mobilitatea internațională** – încurajarea implicării tinerilor în activități de voluntariat și programe de schimb internațional (Erasmus+, Corpul European de Solidaritate).

Aceste politici sunt menite să răspundă provocărilor actuale ale tineretului din Republica Moldova, cum ar fi migrația, rata înaltă a șomajului în rândul tinerilor, lipsa oportunităților de afirmare și participare la nivel local sau scăderea gradului de implicare civică.

2. SITUAȚIA ACTUALĂ A TINERILOR DIN RAIONUL CIMIȘLIA

Secția Cultură, Tineret și Sport este structura din cadrul Consiliului Raional Cimișlia, fiind însărcinat de realizarea politicilor de stat în domeniul tineretului și sportului pe teritoriul raionului Cimișlia.

Pentru implementarea propriu-zisă a activităților de tineret la nivel raional, există Centrul de Tineret Cimișlia, organizație apolitică care este deschisă pentru toate grupele de tineret.⁶

Finanțarea sectorului de tineret se efectuează conform legislației din domeniu, în mod special, Legea cu privire la tineret, în care se prevede că „finanțarea acțiunilor prevăzute pentru sectorul de tineret în vederea participării active la toate aspectele vieții se vor efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în aceste scopuri din bugetele autorităților conform legislației în vigoare”. Printre alte acte importante care reglementează finanțarea sectorului de tineret la nivel local, pot fi menționate: Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, Legea cu privire la descentralizarea administrativă nr.435 din 28.12.2006, Legea privind finanțele publice locale nr. 397 din 16.10.2003, precum și alte acte normative, în special la nivel local.

Tinerii reprezintă motorul dezvoltării unei comunități, care necesită să se reflecte și prin alocarea resurselor financiare pentru acest sector vital. Analiza bugetelor aprobate și executate în perioada 2020-2022, precum și prognozele pentru 2023-2025, subliniază un model de subfinanțare generat de resursele locale limitate. Conform raportului privind „Evaluarea cheltuielilor alocate sectorului de tineret în cadrul bugetelor APL-urilor de nivel II”⁷, datele financiare pentru sectorul de tineret din raionul Cimișlia arată o alocare modestă a resurselor de-a lungul anilor:

⁶ <https://www.facebook.com/CRT.Cimislia>

⁷ Preluat <https://cntm.md/resurse/evaluarea-cheltuielilor-alocate-sectorului-de-tineret-in-cadrul-bugetelor-apl-urilor-de-nivelul-ii-anul-bugetar-2021/>, ANEXE, Accesat 10.08.2025;

Nivelul de planificare și executare a bugetelor publice locale de nivel II și impactul asupra tinerilor⁸: 2020/2021

Denumirea	Aprob.An. 2021 Mii lei	Prec.An.2021 Mii lei	Exec. An.2021 Mii lei	Executat an. 2021 %	Exec. An.2020 Mii lei	Diferență cheltuieli 2020/2021. Mii lei	Nr.tinerilor 2021
Raionul Cimișlia	257,9	274,9	231,8	89,88%	194	38	8275
Întreținerea Centrelor de Tineret	257,90	274,90	231,80	89,88%	193,60	38,20	

Menționăm că din aceste calcule reiese câte 28,01 lei cheltuieli per tânăr 2021. Informația privind cheltuielile autorităților publice locale de nivelul II pe grupa principală 08 „Cultură, Sport, Tineret, Culte și Odihnă”,⁹.

Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	Procentul bugetului executat pe tineret în raport cu totalul cheltuielilor pe „Cultură, sport, tineret, culte și odihnă,,
Consiliul R.Cimișlia				
Cultură, Sport, tineret, culte și odihnă	9.408,9	7.526,9	7.230,7	3,206
Tineret	257,9	274,9	231,8	

Comparativ, menționăm și Nivelul de planificare și executare a bugetelor publice locale de nivel II și impactul asupra tinerilor pentru anul 2023:¹⁰

Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	% Executat în 2023	Nr tinerilor în 2023	Cheltuieli per tânăr în 2023, Lei
Raionul Cimișlia	281.2	362.2	341.4	94.26	6843	49.89
Întreținerea Centrelor de Tineret2	281.2	362.2	341.4	94.26		49.89

Suportul oferit de autoritățile publice locale de nivel I pentru dezvoltarea sectorului de tineret din localități este limitat. În majoritatea primăriilor nu există un specialist de tineret iar în acele în care există, aceștia cumulează în mare parte această funcție cu alte domenii precum sport sau cultură. Totuși, o bună parte din primari sunt deschiși să se implice în diferite inițiative care vizează implicarea tinerilor. Conform rezultatelor interviurilor realizate, pentru

⁸ IBIDEM, ANEXE, p35.

⁹ Preluat <https://cntm.md/resurse/evaluarea-cheltuielilor-alocate-sectorului-de-tineret-in-cadrul-bugetelor-apl-urilor-de-nivelul-ii-anul-bugetar-2021/> , p.43, Accesat 10.08.2025;

¹⁰ Preluat <https://cntm.md/resurse/studiu-evaluarea-cheltuielilor-alocate-sectorului-de-tineret-in-cadrul-bugetelor-apl-de-nivelul-ii/> , p. 43, Accesat 10.08.2025;

ca acest lucru să se întâmple este nevoie ca inițiativa să vină de la o organizație non-guvernamentală raională/regională care poate să își asume ea însăși coordonarea și ghidarea tinerilor.

În prezent, nu există nici o platformă permanentă prin care Consiliul Raional să consulte în mod sistematic opinia tinerilor din raion. În raion activează Consiliul Raional al Tinerilor Cimișlia, dar care are o activitate sporadică și nu are capacitatea de a reprezenta pe deplin tinerii din Cimișlia.

Conform datelor prezentate în Studiul elaborat de Grupul de advocacy „Go Youth”¹¹, interesul tinerilor din raionul Cimișlia pentru activitățile antreprenoriale este în creștere, deși nivelul de implicare rămâne unul modest. Analiza relevă că doar un număr redus de tineri au aplicat până în prezent la programe de finanțare destinate antreprenoriatului, fapt ce indică existența unor bariere precum lipsa de informare, insuficiența cunoștințelor în domeniu și percepția unui risc ridicat asociat inițierii unei afaceri.

2.1. Situația Socio-Demografică

Tendința descrescătoare a numărului de locuitori constituie un semnal de îngrijorare privind dinamica demografică a raionului. Respectiv, vine semnalul indicând nu doar un fenomen de scădere naturală (prin reducerea natalității și îmbătrânirea populației), ci și o posibilă creștere a migrației, în special în rândul populației tinere și apte de muncă.¹² Această tendință descrescătoare a numărului de locuitori constituie un semnal de îngrijorare privind dinamica demografică a raionului, indicând nu doar un fenomen de scădere naturală (prin reducerea natalității și îmbătrânirea populației), ci și o posibilă creștere a migrației, în special în rândul populației tinere și apte de muncă.

Situația este reflectată și mai clar atunci când analizăm segmentul de vârstă 15–34 de ani, considerat categoria tânără a populației. În anul 2025, acest grup reprezintă 6.017 persoane, în scădere cu 195 persoane (aproximativ 3,14%) față de anul 2024, când se înregistrau 6.212 tineri. Această diminuare constantă a ponderii tinerilor în structura populației afectează potențialul de dezvoltare socio-economică a raionului, reducând baza de resurse umane tinere și active.

2.2. Accesibilitatea și calitatea educației

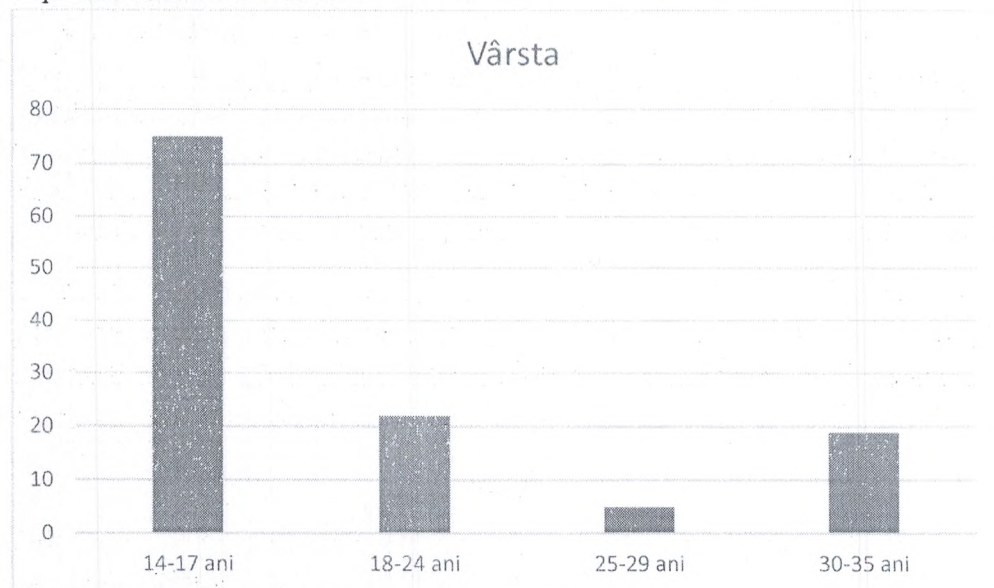
Accesibilitatea educației se menține la un nivel stabil, cu progrese în dotarea tehnologică și cu o rețea de instituții școlare care asigură șanse egale pentru toți elevii, în pofida unei ușoare scăderi în segmentul educației timpurii. Accesibilitatea educației se referă la posibilitatea reală a tuturor copiilor și tinerilor din raion de a beneficia de învățământ, indiferent de localitate, statut socio-economic, gen sau etnie. Făcând referire la Raionul Cimișlia, acest aspect presupune rețeaua de instituții școlare și preșcolare, transport școlar, acces la învățământ pentru grupurile vulnerabile și acces digital.

¹¹ Preluat <https://cntm.md/resurse/raport-de-analiza-problemele-si-necesitatile-tinerilor-din-raionul-cimislia/>, Accesat 10.08.2025;

¹² Preluat de pe BNS, 2025, https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/60%20Statistica%20regionala/60%20Statistica%20regionala_02%20POP/POP010400rcleg.px/table/tableViewLayout2/, Accesat 10.08.2025;

Făcând referire la Score Cardul de Tineret 2022, menționăm că Raionul Cimișlia a atins un scor de 0.70 în domeniul Educației, considerându-se că a atins un nivel înalt, aflându-se cu numărul 7, urmat de mun. Chișinău care s-a clasat pe locul 8 în cele top 12 raioane cu scor înalt în domeniul educației.¹³ Acest fapt se datorează performanței elevilor la examenele de absolvire, prezența infrastructurii sanitare, dotarea cu calculatoare a instituțiilor de învățământ și ponderea profesorilor în instituțiile de învățământ raportat la numărul de elevi.

Conform Chestionarului de Opinii "Cercetarea Necesităților Tinerilor din R. Cimișlia", au participat 122 de tineri, dintre care 76 cu vârsta cuprinsă între 14-17 de ani, 22 tineri cu vârsta cuprinsă între 18-27 de ani, 5 tineri cu vârsta cuprinsă între 25-29 de ani și 19 tineri cu vârsta cuprinsă între 30-35 de ani.

În acest sens, menționăm că la întrebarea Ultimele studii finite, cei mai mulți tineri au răspuns cu Școala generală sau primară - student sau elev actual. Dintre care la întrebarea "Cât de importate sunt pentru tine studiile?", au fost 70 răspunsuri pentru - Foarte important, 39 răspunsuri pentru - Important și 11 răspunsuri pentru - Puțin importat și doar 1 răspuns pentru Deloc important. Aici observăm că tinerii între 14-17 ani sunt mult mai receptivi și mult mai ușor să ajungi la ei pentru a îi consulta, decât restul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 18-35 ani.

5. Ultimele studii absolvite?	
Școala generală	54
Școala primară	17
Liceu	19
Școala profesională	4
Colegiu	7
Studii de masterat	9
Studii de licență	11

În ceea ce privește educația timpurie, conform indicatorilor, au fost înregistrate 1.485 de instituții pentru anul 2024, fiind în descreștere cu 13 instituții în comparație cu anul 2023 când

¹³ Preluat https://probono.md/publicatii-2/#dearflip-df_5932/17/, p.19, Accesat 30.07.2025;

s-au înregistrat 1.498 de instituții de educație timpurie. Totodată, bucurător este faptul că făcând referire la instituțiile de învățământ primar și secundar general, nu sunt schimbări ce țin de numărul de instituții, fiind 19 la număr din 2022/23 până actual 2024/25, unde, actual sunt înregistrați 3.803 elevi.

Un aspect pozitiv îl mai reprezintă posibilitate elevilor și cadrelor didactice de a utiliza tehnologiile informaționale și resursele online, mai ales în contextul învățământului la distanță. Astfel pentru anii 2024/25 au fost înregistrate 766 total unități de calculatoare, fiind utilizate de către elevi în număr de 328 unități.¹⁴

2.3. Angajarea tinerilor în câmpul muncii

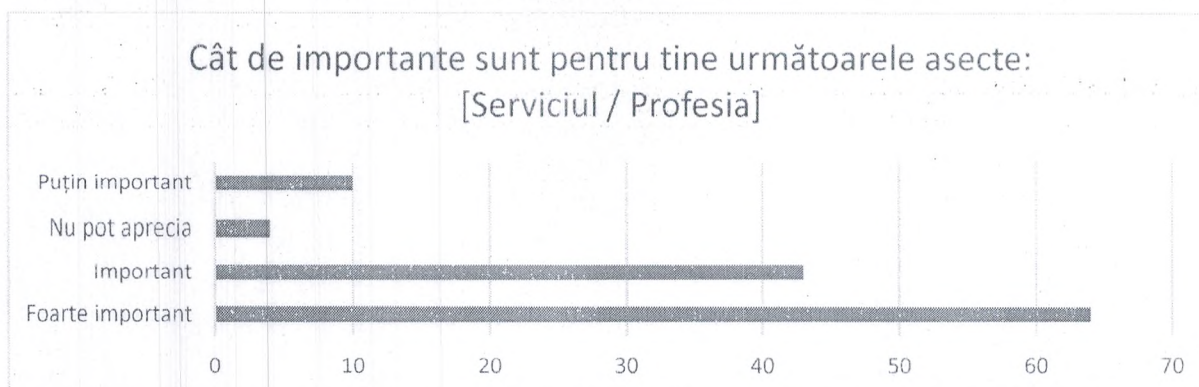
Pentru grupa de vârstă 15–24 de ani, se constată o implicare redusă în câmpul muncii, fapt explicat în mare parte prin continuarea studiilor. Tinerii cu studii superioare au o rată de activitate și ocupare de 17,6%, una dintre cele mai mici valori din grup, ceea ce indică faptul că această categorie este încă în mare parte în proces de formare profesională. Cele mai ridicate valori înregistrate în această categorie de vârstă apar la absolvenții de învățământ profesional tehnic secundar (35,3% rată de activitate și 33,4% rată de ocupare) și postsecundar nonterțiar – mediu de specialitate (32,6% la ambii indicatori), ceea ce confirmă că finalizarea studiilor tehnice medii facilitează intrarea rapidă pe piața muncii. Absolvenții cu studii liceale generale au o rată de activitate de doar 4,7%, iar cei cu studii gimnaziale – 9%, ceea ce reflectă faptul că majoritatea continuă studiile sau sunt angajați în munci necalificate. Persoanele cu nivel primar sau fără școală sunt aproape absente de pe piața muncii (1,3%).

Pentru grupa de vârstă 25–34 de ani, rata de implicare pe piața muncii este considerabil mai ridicată. Cel mai înalt nivel de participare îl au persoanele cu studii profesionale tehnice postsecundare nonterțiare (61,3% rată de activitate și 59,5% rată de ocupare), urmate de cei cu studii superioare (55,4% și 54,6%) și de cei cu studii profesionale tehnice secundare (51,5% și 50,6%). Tinerii cu studii liceale generale (37,2%) și gimnaziale (41,7% rată de activitate și 36% rată de ocupare) prezintă un grad de integrare pe piața muncii mai redus, în timp ce persoanele cu nivel primar sau fără studii (1,3%) sunt practic excluse din activitatea economică. Comparativ, datele arată că **nivelul de instruire reprezintă un factor determinant al participării pe piața muncii**, atât pentru tinerii sub 25 de ani, cât și pentru cei între 25 și 34 de ani. Respectiv, absolvenții de studii profesionale tehnice postsecundare au, în general, cele mai mari șanse de ocupare, depășind chiar și absolvenții de studii superioare în grupa de vârstă 25–34 de ani. Se observă, de asemenea, că rata de ocupare a tinerilor este influențată nu doar de nivelul de instruire, ci și de momentul intrării în câmpul muncii.¹⁵

Făcând referire la Chestionarul de Cercetare a nevoilor tinerilor din Cimișlia 2025, la întrebarea Cât de important este pentru tine Serviciul/Profesia, cei 122 de tineri au înregistrat următoarele răspunsuri:

¹⁴ Asigurarea cu calculatoare în instituțiile de învățământ primar și secundar general, preluat de pe https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/60%20Statistica%20regionala/60%20Statistica%20regionala_07%20INV/INV030500reg.px/sortedtable/tableViewSorted/, Accesat 30.07.2025;

¹⁵ Ratele de activitate, ocupare și șomaj pe regiuni statistice, preluat de pe https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/60%20Statistica%20regionala/60%20Statistica%20regionala_03%20FM_03%20MUN/MUN111000reg.px/table/tableViewLayout2/, Accesat 04.08.2025;

În acest sens, înțelegem că tinerii sunt conștienți și dau importanță dezvoltării lor personale, prin aprecierea importanței serviciului/profesiei alese. Aici înțelegem și nevoia acestora de a fi ajutați și ghidați în alegerea ocupației lor, sau susținerea la începutul angajării.

2.4. Timp liber și implicare civică a tinerilor

Infrastructura culturală este bine reprezentată, însă atractivitatea programelor și migrația rămân factori cheie care influențează gradul real de participare. Rețeaua instituțiilor de cultură din raion numără 90 de unități distribuite în 23 de localități. Acestea includ case de cultură 34, biblioteci publice 36, muzee 2, școală de arte 1, centrul rational de tineret 1 și formațiuni artistice cu titlu onorific model 16 la număr, inclusiv Centrul de Creație Cimișlia și Centrul Sportiv Regional Cimișlia.¹⁶

Aceste instituții constituie o infrastructură culturală importantă, capabilă să sprijine atât dezvoltarea personală și socială a tinerilor, cât și implicarea lor civică. Prin diversitatea activităților desfășurate, tinerii din raion au oportunitatea de a-și valorifica talentele, de a participa la viața comunității și de a contribui la păstrarea identității culturale locale. Totuși, gradul de participare și implicare civică depinde de atractivitatea programelor propuse, de resursele disponibile și de cooperarea dintre instituții și tineri.

Pe lângă toate acestea, raionul Cimișlia promovează Festivalul Youth Fest, cu ocazia zilei internaționale a tineretului, marcată anual în data de 12 august. Evenimentul este conceput ca o platformă de socializare, creativitate și exprimare liberă pentru tineri, reunind anual participanți din diferite localități. Festivalul promovează valorile culturale, artistice și educative, oferind oportunități de afirmare prin muzică, dans, teatru, artă vizuală și activități interactive.¹⁷

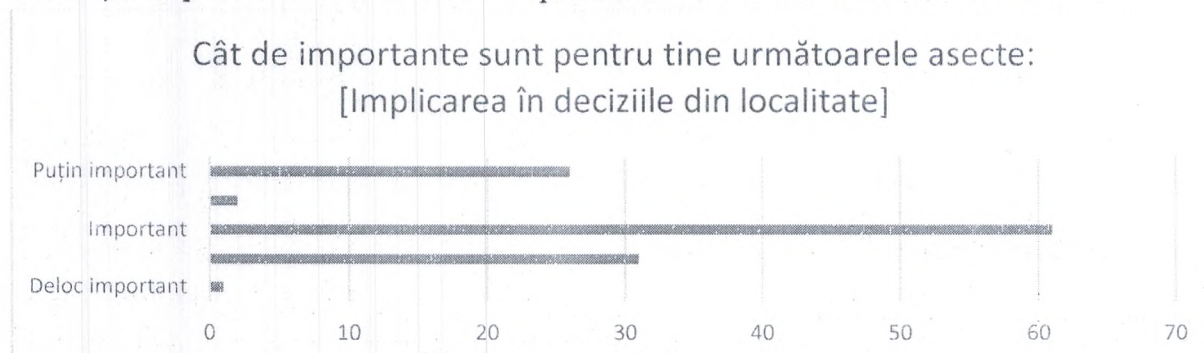
Festivalul a rezultat dintr-un proiect câștigat în cadrul programului Youth Policy Lab, destinat autorităților publice locale (APL) pentru stimularea implicării tinerilor la nivel local. Tinerii și-au dovedit implicarea și capacitatea de organizare — obținând un grant de 50.000 lei și beneficiind de cofinanțare din partea Primăriei Cimișlia în valoare de alte 50.000 lei.¹⁸

¹⁶ Pagina Oficială Raionului Cimișlia, preluat de pe <https://raioncimislia.md/date-generale-despre-raion/>, Accesat 04.08.2025;

¹⁷ Preluat https://mediatv.md/ziua-internationala-a-tineretului-la-cimislia/?utm_source=chatgpt.com, Accesat 13.08.2025;

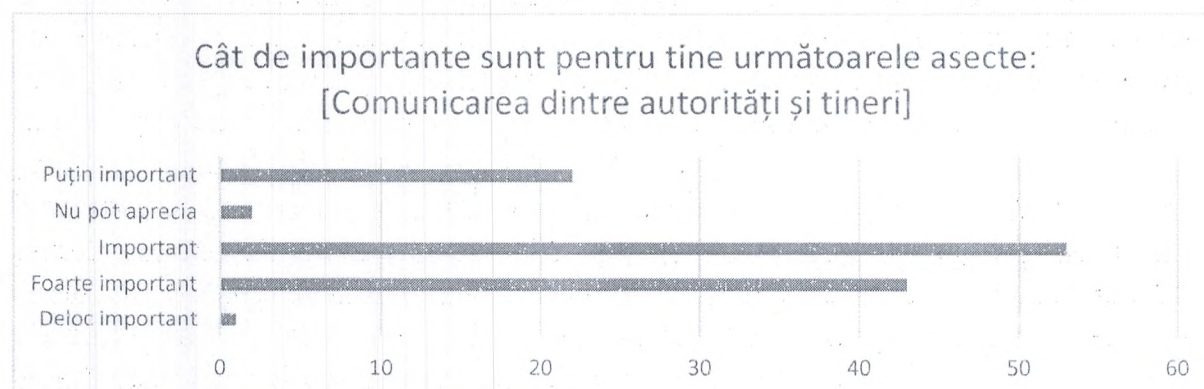
¹⁸ Preluat https://cimislia.md/noutati/%F0%9F%93%A3-cimislia-sarbatoarele-ziua-internationala-a-tineretului-%F0%9F%8E%89%F0%9F%8C%9F/?utm_source=chatgpt.com, Accesat 13.08.2025;

Cu toate că există o bază instituțională relativ bine dezvoltată, există provocări legate de implicarea efectivă a tinerilor. În unele localități, infrastructura culturală este insuficient modernizată, ceea ce poate limita atractivitatea evenimentelor și participarea publicului tânăr. Dar menționăm că conform Chestionarului privind necesitățile tinerilor din R.Cimișlia, tinerii au reacționat pozitiv în ceea ce constă implicarea în luarea deciziilor din localitate.

De asemenea, considerăm că în lipsa unor programe adaptate intereselor actuale ale tinerilor (ex. evenimente multimedia, ateliere creative interactive, activități de voluntariat cu impact vizibil), rata de participare poate rămâne scăzută. Un alt factor limitativ îl constituie migrația tinerilor spre centre urbane mai mari sau în afara țării, ceea ce reduce numărul potențial de participanți și nivelul de implicare civică locală.

În acest sens, facem o comparație și conform Score Cardului de Tineret 2022, cu referire la participarea tinerilor în luarea deciziilor, în care Raionul Cimișlia s-a regăsit printre raioanele cu cea mai mică performanță. Menționăm că este curios faptul că Raionul Cimișlia în anul 2017 a acumulat un scor înalt, care a plasat raionul pe locul 5 în clasament. Motivul pentru care această cădere bruscă încă nu au fost identificate.¹⁹

Desigur, este important să cunoaștem opinia tinerilor referitor la implicarea acestora în deciziile din localitate. Peste jumătate dintre tineri au apreciat comunicarea ca fiind foarte importantă, iar un număr semnificativ au indicat-o drept importantă. Doar un procent redus de respondenți au catalogat acest aspect ca fiind „puțin important” sau „deloc important”, ceea ce evidențiază faptul că tinerii conștientizează necesitatea unui dialog constant și eficient cu administrația publică locală.

2.5. Câștigul salarial mediu lunar brut, ani și sexe 2023

¹⁹ Preluat https://probono.md/publicatii-2/#dearflip-df_5932/21/, p. 21, Accesat 04.08.2025;

Câștigul salarial mediu brut se situează sub media națională, însă diferența dintre veniturile bărbaților și ale femeilor rămâne relativ redusă. În anul 2023, câștigul salarial mediu lunar brut în raionul Cimișlia a fost de 9.111,9 lei moldovenești (MDL), reflectând nivelul general al veniturilor obținute de salariați, indiferent de sex sau domeniu de activitate. Analiza pe sexe arată o ușoară diferență: femeile au înregistrat un salariu mediu lunar brut de 8.990,0 MDL, în timp ce bărbații au obținut în medie 9.241,2 MDL.

Această diferență salarială de aproximativ 251,2 MDL (echivalent cu aproape 2,8%) sugerează existența unui decalaj modest între veniturile bărbaților și ale femeilor, care poate fi influențat de factori precum domeniile de activitate predominant ocupate de fiecare sex, nivelul de calificare, experiența profesională sau numărul de ore lucrate.

Deși nivelul general al salariului mediu brut din raion este sub media națională, menținerea unei diferențe salariale reduse între bărbați și femei poate fi considerată un element pozitiv.

Privind datele din Strategia Națională de dezvoltare a sectorului de tineret 2030, relatează că fetele/femeile tinere se implică mai activ în activități de tineret și sunt într-o proporție mai mare beneficiare ale serviciilor de tineret. Nivelul de accesare a serviciilor prestate pentru tineri este direct corelat cu vizibilitatea structurilor care le prestează. Femeile tinere erau mai informate decât bărbații tineri, iar conștientizarea era mai mare în rândul tinerilor din mediul urban decât al tinerilor din mediul rural. Serviciile orientate spre tineri au o reprezentativitate scăzută în localitățile rurale. Structurile de tineret se regăsesc, în mare parte, în mediul urban. Respectiv, activitatea de/și pentru tineret se limitează la un anumit grup de tineri care se caracterizează printr-un grad relativ mai înalt de activism, preponderent din mediul urban, cu acces mai larg la diverse surse de informare. Totodată, specialiștii și lucrătorii de tineret, reprezentanții structurilor de tineret se orientează, în mare parte, spre tinerii încadrați în studii din grupul de vârstă mai mică (14-19 ani), din considerentul că tinerii de vârste mai mari sunt mai greu de implicat din diverse motive: mobilitatea în scop de studii (universitate), încadrarea în câmpul muncii, crearea familiei, responsabilitățile de îngrijire etc.

2.6. Acces la servicii de sănătate

Sistemul de protecție socială este susținut practic în totalitate din bugetul național.

Accesul la servicii de sănătate reprezintă un aspect esențial în asigurarea bunăstării tinerilor și a comunității în ansamblu. În raionul Cimișlia, analiza evoluției indicatorilor din domeniul sănătății oferă o imagine clară asupra tendințelor și provocărilor cu care se confruntă sistemul medical. Asistența medicală primară în raionul Cimișlia cuprinde 3 Centre de Sănătate, 16 oficii ale medicilor de familie, 15 oficii de sănătate și 5 Centre Individuale ale Medicilor de Familie. Numărul total de angajați ai Centrului de sănătate Cimișlia este de 165 persoane. Spitalul raional Cimișlia este amplasat în 2 blocuri funcționale de staționar cu 3 și 4 nivele și o clădire cu 7 nivele (50% - spațiu gestionat de spital și 50% spațiu Centrul de sănătate) în care este amplasată secția consultativă serviciile de diagnostic și administrativ.²⁰

Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Tineri pentru Tineri” din Cimișlia reprezintă o instituție dedicată sprijinirii, consilierii și educării tinerei generații. Acesta funcționează

²⁰ Preluat din Strategia de dezvoltare a raionului Cimișlia 2022-2028, <https://raioncimislia.md/wp-content/uploads/2022/03/Decizie-nr.-01-01-din-11.03.2022-privind-aprobarea-Strategiei-de-dezvoltare-a-raionului-Cimislia-pentru-perioada-2022-2028.-1-1.pdf>, Accesat 10.08.2025;

în cadrul sistemului de sănătate publică, având ca obiectiv principal promovarea unui stil de viață sănătos și asigurarea accesului tinerilor la informații și servicii de calitate în domeniul sănătății fizice, emoționale și reproductive.

Centrul se adresează adolescenților și tinerilor cu vârste cuprinse între 10 și 24 de ani, oferindu-le servicii gratuite și confidențiale, adaptate necesităților lor specifice. Activitatea instituției este bazată pe principiile prieteniei, respectului, înțelegerii și non-discriminării, fapt care face ca tinerii să perceapă acest spațiu ca unul sigur și deschis.²¹

În cadrul Centrului, tinerii pot beneficia de:

- consultații medicale și psihologice;
- consiliere privind sănătatea reproductivă și sexuală;
- suport în prevenirea comportamentelor de risc (consum de alcool, tutun, droguri, relații sexuale neprotejate etc.);
- activități de dezvoltare personală și educație non-formală;
- instruirii, campanii de informare și activități comunitare.

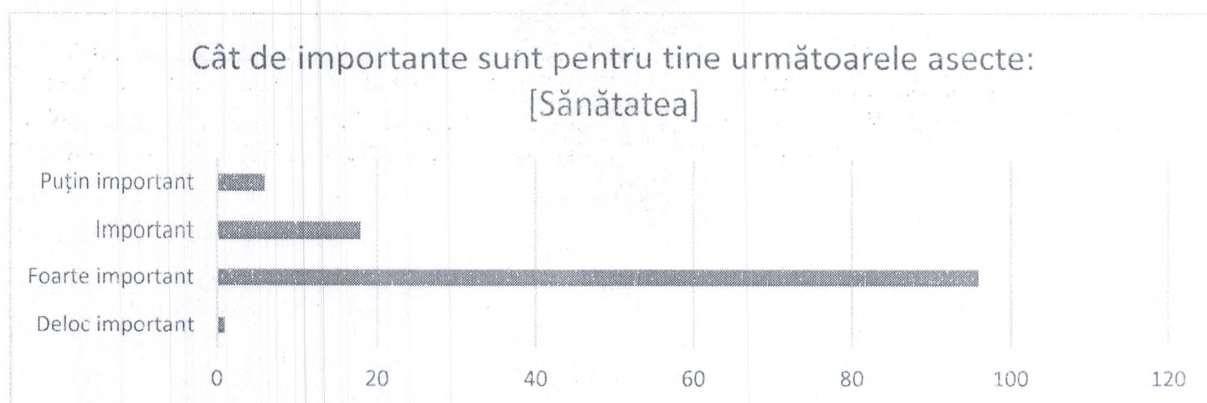
De asemenea, centrul cooperează cu instituțiile de învățământ, administrația publică locală și alte organizații neguvernamentale, consolidând parteneriate durabile pentru a răspunde cât mai eficient nevoilor tinerilor.

În perioada anului 2024, au fost înregistrate 133 de persoane cu vârsta cuprinsă de 18 ani și peste, recunoscute cu dizabilitate primară, și în număr de 19 copii în vârstă de până la 18 ani recunoscuți cu dizabilitate primară. În cele din urmă, spitalul raional Cimișlia, asigură – asistență medical de staționar (AMS) și asistență medical specializată de ambulator (AMSA). Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei oferă servicii orientate spre îmbunătățirea calității vieții persoanelor și familiilor defavorizate, realizează asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități.²² Printre serviciile prestate se numără:

- Serviciul Îngrijire socială la domiciliu;
 - Serviciul social Asistență Personală;
 - Serviciul Protezare și Ortopedie;
 - Serviciul social Echipa Mobilă;
 - Serviciul social Asistență Parentală Profesionistă;
 - Serviciul social Casă de Copii de tip Familial;
 - Centrul de plasament pentru copiii separați de părinți din r- nul Cimișlia;
 - Serviciul social Centrul de Protecție a Copilului și a Familiei;
 - Serviciul social Centrul de Plasament pentru persoanele aflate în situație de risc;
 - Azilul de bătrâni și invalizi din Cimișlia fondatorul căruia este Consiliul Raional Cimișlia.
- Conform Chestionarului de Cercetarea necesităților tinerilor din Cimișlia 2025, observăm că tinerii acordă o importanță deosebită domeniului Sănătății.

²¹ Preluat <https://www.facebook.com/groups/143813758997749/> , Accesat 10.08.2025;

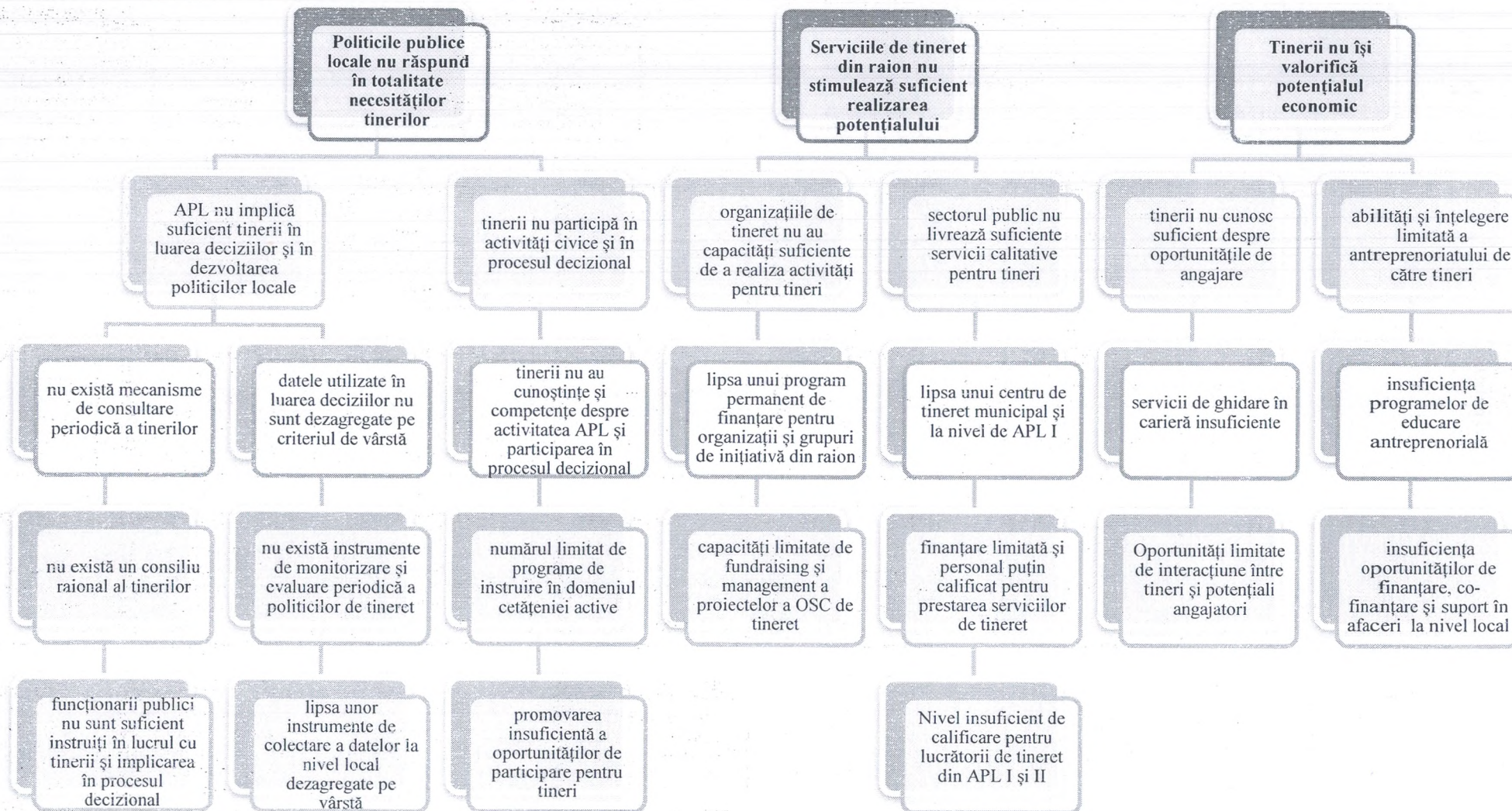
²² Preluat din Strategia de dezvoltare a raionului Cimișlia 2022-2028, <https://raioncimislia.md/wp-content/uploads/2022/03/Decizie-nr.-01-01-din-11.03.2022-privind-aprobarea-Strategiei-de-dezvoltare-a-raionului-Cimislia-pentru-perioada-2022-2028.-1-1.pdf> , Accesat 10.08.2025;

Respectiv, chiar dacă există și un procentaj mic 0,8% al tinerilor care nu se preocupă de aceasta, considerăm că consilierea și informarea acestor tineri va avea un impact benefic pentru ai face să înțeleagă în ce constă acest domeniu și impactul lui de zi cu zi asupra tinerilor.

3. PRIORITĂȚILE ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE

3.1. Analiza problemelor

4. TEORIA SCHIMBĂRII

Teoria schimbării ca element al abordării bazate pe rezultate, ilustrează conceptual modul cum se va asigura dezvoltarea și incluziunea tinerilor. Aceasta definește rezultatele pe termen lung dorite și ilustrează toate condițiile necesare a fi asigurate pentru a le atinge, rezultatele pe termen scurt și mediu, acestea fiind legate în mod cauzal între ele. Teoria schimbării ilustrată în prezentul document strategic își propune să declanșeze o abordare nouă cu privire la modul de dezvoltare a politicilor publice de tineret și modul de planificare a activităților de tineret și serviciilor pentru tineri pentru următorii 6 ani. Abordarea pornește de la nevoile specifice ale tinerelor, particularitățile fetelor și băieților tineri și ceea ce își doresc aceștia, prioritățile politicilor locale.

IMPACT	TINERII DIN RAIONUL CIMIȘLIA ÎȘI CUNOSC ȘI VALORIFICĂ DREPTURILE, ÎȘI REALIZEAZĂ POTENȚIALUL MAXIM ȘI CONTRIBUIE ACTIV LA DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ A COMUNITĂȚILOR LOR					
REZULTATE PE TERMEN LUNG	1. Politicile publice raionale contribuie la îmbunătățirea calității vieții tinerilor și îi implică activ în procesul decizional		2. Tinerii, inclusiv cei din grupurile vulnerabile beneficiază de acces la servicii calitative și structuri de tineret puternice.		3. Potențialul economic al tuturor tinerilor este valorificat	
REZULTATE PE TERMEN MEDIU	i.1 Tinerii, inclusiv cei dezavantajați, se implică activ în procesul decizional și în inițiative civice la nivel raional	1.2 APL II și I implică permanent tinerii în procesul de luare a deciziilor care îi vizează	2.1 Raionul Cimișlia oferă mai multe servicii și programe centrate pe necesitățile tinerilor, inclusiv ale celor vulnerabili	2.2 Structurile și organizațiile de/și pentru tineret sunt fortificate pentru a implementa inițiative centrate pe necesitățile tinerilor	3.1 Tinerii își pot găsi un loc de muncă decent	3.2 Tinerii au acces la oportunități de lansare a propriilor afaceri
REZULTATE PE TERMEN SCURT	1.1.1 Mai mulți tineri, inclusiv cei din grupurile vulnerabile, își dezvoltă abilitățile necesare pentru a se implica eficient în procesul decizional și în inițiative civice	1.2.1 Este aplicat continuu mecanismul de integrare a perspectivei tinerilor în documentele de politici la nivel raional	2.1.1 Centrul raional de tineret Cimișlia este bine dotat, accesibil și atractiv tinerilor	2.2.1 Grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret sunt bine organizate, finanțate și solicitate de tinerii din Cimișlia	3.1.1 Tinerii cunosc despre oportunitățile de angajare și au abilitățile necesare pentru a accesa aceste locuri de muncă	3.2.1 Tinerii au cunoștințe și abilități antreprenoriale care le permit lansarea unor afaceri locale viabile, inclusiv în domeniul IT
	1.1.2 Toți actorii locali conștientizează importanța, știu cum și implică activ tinerii în activitatea lor curentă	1.2.2 APL își dezvoltă competențele necesare pentru a monitoriza și evalua eficient politicile locale din perspectiva tinerilor	2.1.2 Lucrătorii de tineret posedă capacitățile și cunoștințele necesare pentru inițierea și implementarea eficientă a serviciilor de tineret	2.2.2 Mai mulți tineri cunosc și participă activ la activitățile organizate de grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret	3.1.2 Există servicii calitative și accesibile de ghidare în carieră pentru tineri la nivel local	3.2.2 Există programe locale de susținere a tinerilor antreprenori, acces la finanțare și lansarea afacerilor, inclusiv afaceri în domeniul IT
PROGRAME	Program de suport pentru implicarea tinerilor în procesul decizional și în inițiative civice	Program de suport și dezvoltare a capacităților APL și a funcționarilor publici	Program de suport și capacitate pentru dezvoltarea serviciilor de tineret	Program de suport pentru structurile și organizațiile de tineret	Program de susținere a angajării tinerilor	Program de dezvoltare a antreprenoriatului în rândul tinerilor
ABORDĂRI PRIORITĂȚI	POLITICI PUBLICE ADAPTATE NECESITĂȚILOR TINERILOR		DEZVOLTAREA SERVICIILOR ȘI STRUCTURILOR DE TINERET		ABILITAREA ECONOMICĂ A TINERILOR	

4.1. Riscuri

Rezultatul intermediar	Riscul	Probabilitatea	Măsurile de atenuare
Rezultatul intermediar 1.1: Tinerii, inclusiv cei dezavantajați, se implică activ în procesul decizional și în inițiative civice la nivel local	Tinerii asociază participarea civică și implicarea în procesul decizional ca fiind implicare sau asociere politică. Complexitatea înaltă a proceselor și a deciziilor care sunt consultate cu tinerii ar putea descuraja implicarea eficientă și profundă a acestora Tinerii din grupurile vulnerabile nu vor fi interesați de implicarea în procesul decizional. Funcționarii din APL sunt reticenți și nu au timp pentru a dedica implicării și consultării tinerilor	Înaltă Înaltă Medie Medie	Campaniile de informare și activitățile de instruire în domeniul participării în procesul decizional și în activități civice vor fi detașate de managementul politic al APL și centrate pe procesele și procedurile legale. Vor fi evitate perioadele electorale pentru dezvoltarea activităților în acest domeniu. Consiliul Raional Cimișlia va ține cont de capacitățile în evoluție ale tinerilor (în special a celor de până la 18 ani) și vor prezenta informația într-un mod accesibil și prietenos tinerilor
Rezultatul intermediar 1.2: Politicile publice sectoriale răspund necesităților tinerilor	Capacități limitate de înțelegere și advocacy a tinerilor în plan sectorial	Înaltă	Funcționarul responsabil de tineret și prestatorii de servicii de tineret vor asigura consultarea tinerilor și promovarea ținută a recomandărilor și priorităților de tineret în profil sectorial.
Rezultatul intermediar 2.1: Raionul Cimișlia oferă mai multe servicii și programe centrate pe necesitățile tinerilor, inclusiv ale celor vulnerabili	Tinerii nu accesează serviciile și programele existente	Medie	Gama de servicii și modul de prestare vor fi consultate cu tinerii la toate etapele de prestare a serviciilor asigurându-se atractivitatea și gradul ridicat de informare cu privire la existența acestor servicii și modul de accesare.
Rezultatul intermediar 2.2: Structurile și organizațiile de/și pentru tineret sunt fortificate pentru a implementa inițiative centrate pe necesitățile tinerilor	Lipsa organizațiilor de tineret interesate de programul de capacitate	Medie	Realizarea unui dialog constant cu OSC, inclusiv consultarea priorităților de finanțare și instrumentelor de cooperare existente. Asigurarea unor instrumente flexibile de finanțare dar și a unui cadru previzibil de colaborare.
Rezultat intermediar 3.1: Tinerii își pot găsi un loc de muncă decent	Lipsa locurilor de muncă calitative și bine plătite	Înaltă	Încurajarea unui dialog constant dintre tineri și angajatori pentru a asigura un echilibru și previzibilitate între oferta de angajare existentă și așteptările tinerilor.
Rezultat intermediar 3.2: Tinerii au acces la oportunități de lansare a propriilor afaceri	Resurse locale limitate pentru susținerea afacerilor	Înaltă	Susținerea și facilitarea accesului tinerilor antreprenori la programele și sursele de finanțare naționale și internaționale.

5. SCOP, OBIECTIVE ȘI CADRUL GENERAL DE REZULTATE

5.1. Scop

Scopul strategiei este de a dezvolta și de a consolida sectorul de tineret pe parcursul următorilor cinci ani, contribuind astfel la crearea unui mediu adecvat pentru a asigura evoluția fiecărui tânăr în plan personal și profesional, inclusiv a celor din grupurile cu oportunități reduse.

5.2. Priorități și Obiective

Pentru atingerea scopului general, au fost identificate trei direcții prioritare de intervenție și următoarele obiective:

Prioritatea I. Politici publice adaptate necesităților tinerilor;

Obiectiv general: creșterea nivelului de participare a tinerilor din Raionul Cimișlia în procesul decizional și în activități comunitare

Prioritatea II. Dezvoltarea serviciilor și structurilor de tineret;

Obiectiv general: asigurarea accesului tinerilor la o gamă complexă de servicii de tineret calitative care contribuie la formarea cunoștințelor, abilităților, deprinderilor, atitudinilor și comportamentelor necesare pentru integrarea cât mai reușită a tinerilor în societate

Prioritatea III. Abilitarea economică a tinerilor.

Obiectiv general: sporirea bunăstării tinerilor și asigurarea unei dezvoltări economice durabile

5.3. Cadrul de rezultate

Cadrul logic al rezultatelor pe termen mediu

REZULTATE PE TERMEN MEDIU	INDICATORI	REFERINȚĂ 2025	ȚINTĂ 2026	ȚINTĂ 2027	ȚINTĂ 2028	ȚINTĂ 2029	ȚINTĂ FINALĂ 2030
Prioritatea 1. Politici publice adaptate necesităților tinerilor							
1.1. Tinerii se implică activ în procesul decizional și în inițiative civice la nivel raional, inclusiv cei dezavantajați	1.1.1. Ponderea tinerilor care participă la consultări publice organizate de APL	N/A	5%	10%	15%	20%	20%
	1.1.2. Ponderea tinerilor implicați în inițiative civice și de voluntariat (adunări comunitare, atragerea de granturi, proiecte comunitare)	N/A	5%	10%	15%	20%	20%

	1.1.3.Ponderea tinerilor vulnerabili implicați în inițiative civice.	N/A	5%	10%	15%	20%	25%
1.2.Politicile publice sectoriale răspund necesităților tinerilor	1.2.1.Ponderea documentelor de politici publice raionale aprobate care au fost consultate cu tinerii și ajustate la necesitățile fiecărui tânăr.	0%	20%	40%	70%	100%	100%
Prioritatea 2. Dezvoltarea serviciilor și structurilor de tineret							
2.1.Raionul Cimișlia oferă mai multe servicii și programe centrate pe necesitățile tinerilor, inclusiv ale celor vulnerabili	Ponderea tinerilor de 14-35 de ani implicați în serviciile oferite de Centrul de Tineret Cimișlia, inclusiv cei din categoriile vulnerabile.	N/A	10%	15%	20%	25%	30%
	Ponderea tinerilor vulnerabili implicați în serviciile oferite de Centrul de Tineret din Cimișlia.	N/A	5%	10%	15%	20%	25%
2.2.Structurile și organizațiile de/și pentru tineret sunt fortificate pentru a implementa inițiative centrate pe necesitățile tinerilor	Ponderea tinerilor care sunt regulat implicați în activitățile organizațiilor de tineret sau a structurilor neformale ale tinerilor.	N/A	5%	10%	15%	20%	20%
	Ponderea tinerilor din grupuri vulnerabile care sunt regulat implicați în activitățile organizațiilor de tineret sau a structurilor neformale ale tinerilor.	N/A	5%	10%	15%	20%	25%
Prioritatea 3. Abilitarea economică a tinerilor							
3.1. Tinerii își pot găsi un loc de muncă decent	Rata tinerilor inactivi în Raionul Cimișlia	N/A	38%	36%	35%	30%	25%
3.2. Tinerii au acces la oportunități de lansare a propriilor afaceri	Ponderea tinerilor care cunosc despre programele naționale și locale de susținere a tinerilor antreprenori.	N/A	15%	30%	45%	60%	80%

Cadrul logic al rezultatelor pe termen scurt

REZULTATE PE TERMEN SCURT	INDICATORI	REFERINȚĂ 2025	ȚINTĂ 2026	ȚINTĂ 2027	ȚINTĂ 2028	ȚINTĂ 2029	ȚINTĂ FINALĂ 2030
Prioritatea 1. Politici publice adaptate necesităților tinerilor							
1.1.1. Mai mulți tineri, inclusiv cei din grupurile vulnerabile, își dezvoltă abilitățile necesare pentru a se implica eficient în procesul decizional și în inițiative civice	Ponderea tinerilor care beneficiază anual de cel puțin o activitate de educație non-formală.	N/A	20%	25%	30%	35%	40%
	Ponderea tinerilor implicați anual în minim 20 ore de voluntariat și activități comunitare.	N/A	5%	10%	20%	25%	30%
1.1.2. Toți actorii locali conștientizează importanța, știu cum și implică activ tinerii în activitatea lor curentă	Ponderea APL de nivel I și II care organizează cel puțin o consultare publică anual cu tinerii pe probleme locale de tineret.	N/A	20%	40%	60%	80%	100%
1.2.1. Este aplicat continuu mecanismul de integrare a perspectivei tinerilor în documentele de politici la nivel raional	Ponderea documentelor de politici publice, inclusiv bugetul local anual, consultate cu tinerii și includ recomandări și intervenții specifice pentru tineri.	N/A	40%	50%	60%	80%	100%
	Ponderea documentelor de politică publică care includ indicatori dezagregați pe criteriul de vârstă și intervenții specifice tinerilor.	N/A	40%	50%	60%	80%	100%
1.2.2. APL își dezvoltă competențele necesare pentru a monitoriza și evalua eficient politicile locale din perspectiva tinerilor	Ponderea APL de nivel I și II în care cel puțin 3 persoane au beneficiat de instruire privind lucrul și activitățile de tineret în ultimii 3 ani.	N/A	20%	40%	60%	80%	100%
	Ponderea APL de nivel I și II care alocă anual resurse pentru activitățile de tineret.	N/A	40%	60%	80%	90%	100%
Prioritatea 2. Dezvoltarea serviciilor și structurilor de tineret							
	Ponderea tinerilor care participă la cel puțin o activitate/anual a Centrului de Tineret din Cimișlia.	N/A	10%	15%	20%	25%	30%

2.1.1. Centrul de tineret din Cimișlia sunt bine dotate și accesibile	Rata de satisfacție a tinerilor cu privire la calitatea și relevanța serviciilor oferite de Centrului de Tineret din Cimișlia.	N/A	80%	85%	90%	95%	97%
2.1.2. Lucrătorii de tineret posedă capacitățile și cunoștințele necesare pentru inițierea și implementarea eficientă a serviciilor de tineret	Ponderea lucrătorilor de tineret care beneficiază anual de programe de capacitate în domeniul implementării eficiente a serviciilor de tineret (minim 20 zile de instruire anual).	N/A	30%	50%	60%	70%	80%
	Rata de satisfacție a tinerilor cu privire la activitatea lucrătorilor de tineret.	N/A	70%	75%	80%	85%	90%
2.2.1. Grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret sunt bine organizate, finanțate și solicitate de tinerii din R.Cimișlia	Ponderea APL care are un CLT funcțional și căruia îi alocă buget anual.	N/A	40%	60%	80%	90%	100%
	Numărul de structuri de/ pentru tineret funcționale (care implementează granturi, realizează activități cu și pentru tineri etc.)	N/A	50	65	80	90	100
2.2.2. Mai mulți tineri cunosc și participă activ la activitățile organizate de grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret	Ponderea tinerilor implicați în activități organizate de CLT, grupuri neformale ale tinerilor și/sau organizații de tineret.	N/A	5%	7%	11%	15%	20%
Prioritatea 3. Abilitarea economică a tinerilor							
3.1.1 Tinerii cunosc despre oportunitățile de angajare și au abilitățile necesare pentru a accesa aceste locuri de muncă	Ponderea tinerilor care cunosc despre serviciile de ghidare în carieră și angajare existente la nivel local.	N/A	20%	35%	50%	70%	90%
	Ponderea tinerilor care cunosc despre programele de finanțare și suport în afaceri.	N/A	10%	20%	30%	40%	50%
3.1.2 Există servicii calitative și accesibile de ghidare în carieră pentru tineri la nivel local	Ponderea tinerilor (14-20 ani) care au beneficiat de servicii de ghidare în carieră	N/A	15%	30%	50%	70%	80%

3.2.1 Tinerii au cunoștințe și abilități antreprenoriale care le permit lansarea unor afaceri locale viabile, inclusiv în domeniul IT	Numărul tinerilor care au fost încadrați în programe de dezvoltarea abilităților antreprenoriale	N/A	100	300	500	800	1000
3.2.2 Există programe locale de susținere a tinerilor antreprenori, acces la finanțare și lansarea afacerilor, inclusiv afaceri în domeniul IT	Numărul programelor pe termen lung în domeniul antreprenoriatului și educației antreprenoriale 1. Educație antreprenorială; 2. Facilitarea accesului tinerilor din Cimișlia la programele naționale și internaționale de susținere a antreprenorilor; 3. Mentorat, servicii de suport în afaceri și facilitarea accesului la finanțare; 4. Dezvoltarea și extinderea afacerilor administrate de tineri.	N/A	1	2	3	4	4
	Bugetul total al programelor de susținere a tinerilor antreprenori, acces la finanțare și lansarea afacerilor, inclusiv afaceri în domeniul IT	N/A	1 000 000 lei	2 000 000 lei	3 000 000 lei	4 000 000 lei	5 000 000 lei

6. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

Monitorizarea – proces de colectare sistematică a datelor pentru a asigura administrația publică locală și alți actori interesați cu informații despre progresul implementării strategiei.

Evaluarea – aprecierea activităților sau a rezultatelor implementării strategiei, utilizând informațiile obținute pe parcursul monitorizării. Evaluarea face o analiză a modului de implementare a strategiei și eficienței acesteia, fiind un mijloc care contribuie la îmbunătățirea politicii de tineret la nivel raional. Evaluarea răspunde la întrebările: care este efectul, impactul activităților realizate și în ce măsură rezultatul răspunde așteptărilor sau obiectivelor prestabilite.

Indicatorii de monitorizare sunt caracteristici cantitative sau calitative, care oferă mijloace simple de măsurare a succesului activităților desfășurate:

- indicatorii cantitativi sunt exprimați în termeni numerici sau procentuali;
- indicatorii calitativi pot măsura percepția, pot descrie anumite comportamente.

Monitorizarea implementării Strategiei urmărește:

- realizarea adecvată și la timp a activităților incluse în planul de acțiuni;
- suportul acordat subiecților strategiei în implementarea practicilor pozitive și eliminarea factorilor de risc;
- informarea factorilor de decizie și publicului larg despre realizările obținute, progresul față de obiectivele planificate, deficiențe întâmpinate și sectoare care necesită atenție;
- creșterea credibilității în fața donatorilor, care realizează diferite proiecte în Republica Moldova în vederea susținerii activităților de tineret.

Evaluarea intermediară este activitatea desfășurată pe parcursul perioadei de implementare a Strategiei. Evaluarea intermediară a strategiei se va realiza la sfârșitul perioadei de implementare a planului de acțiuni a strategiei pentru anii 2025-2027.

Obiectivele evaluării intermediare sunt:

- oferirea suportului în luarea deciziilor cu privire la activitățile realizate în implementarea strategiei;
- obținerea informațiilor din toate sursele existente despre ce funcționează bine, ce nu funcționează și de ce;
- îmbunătățirea calității activităților realizate;
- identificarea practicilor de succes, care ar putea fi extinse;
- elaborarea recomandărilor pentru îmbunătățirea Strategiei

Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei se va realiza de către **Grupul de Referință de Monitorizare și Evaluare** creat pe principii de paritate și reprezentare a tinerilor și organizațiilor de tineret. Grupul de Referință de Monitorizare și Evaluare va fi creat în primele 6 luni de la aprobarea strategiei prin ordinul Președintelui Raionului Cimișlia. Modul de lucru și atribuțiile grupului vor fi aprobate prin regulament aprobat de către președintele raionului Cimișlia. Grupul se va întruni periodic, dar nu mai rar de o dată la 12 luni. Grupului de Referință de Evaluare și Monitorizare a Strategiei i se vor prezenta anual spre aprobare de către specialistul de tineret rapoarte anuale de implementare a strategiei. Rapoartele vor include progresul conform indicatorilor și țințelor stabilite și măsuri de îmbunătățire a procesului de implementare. Structura, formatul și datele incluse în rapoartele anuale de monitorizare a implementării strategiei vor fi stabilite de către Grupul de Referință de Monitorizare și Evaluare la prima ședință. În componența acestui Grup de Referință de Evaluare și Monitorizare a Strategiei se vor include în mod obligatoriu:

- Președintele Raionului Cimișlia (președinte a grupului);
- Șeful direcției responsabile de coordonarea procesului de implementare a strategiei (vice președinte a grupului);
- Președintele Consiliului Raional al Tinerilor (vice președinte a grupului);
- Un funcționar public responsabil de domeniul de tineret (secretarul grupului);
- Reprezentanți ai subdiviziunilor responsabile de activități din cadrul strategiei;
- Reprezentanți ai prestatorilor de servicii de tineret;
- Reprezentanți ai asociațiilor obștești de tineret;
- Reprezentanți a consiliilor de tineret și consiliilor elevilor;
- Tineri neafiliați structurilor de tineret, selectați prin concurs public;
- Experți și alte persoane relevante.

La stabilirea componenței nominale se va respecta principiul de paritate care presupune că numărul reprezentanților APL și a reprezentanților tinerilor și organizațiilor de tineret este egal. Ședințele Grupului de Referință de Monitorizare și Evaluare sunt publice, iar deciziile luate în cadrul acestora sunt publicate pe site-ul și canalele de comunicare a Consiliului Raional Cimișlia. Funcționarul responsabil de domeniul de tineret va asigura coordonarea executării deciziilor grupului și îl va informa despre orice abateri sau dificultăți.

Secretară interimară a consiliului

Mariana Vasluian

Anexa nr. 1 la STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SECTORULUI DE TINERET DIN RAIONUL CIMIȘLIA PENTRU ANII 2026-2030

PLAN DE ACȚIUNI PENTRU ANII 2026-2030 PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A SECTORULUI DE TINERET DIN RAIONUL CIMIȘLIA 2026-2030

Prioritatea I. Politici publice adaptate necesităților tinerilor							
Obiectiv general: creșterea nivelului de participare a tinerilor din raionul Cimișlia în procesul decizional și în activități comunitare.							
Obiectiv specific 1.1. Toate politicile publice locale integrează perspectiva, prioritățile și necesitățile tinerilor.							
Rezultat 1.1.1. Mai mulți tineri, inclusiv cei din grupurile vulnerabile, își dezvoltă abilitățile necesare pentru a se implica eficient în procesul decizional și în inițiative civice							
Rezultat 1.1.2. Toți actorii locali conștientizează importanța, știu cum și asigură implicarea activă a tinerilor în activitatea lor curentă							
Nr. d/o	Acțiunile	Sub-acțiuni	Indicatorii de realizare	Perioada	Responsabilii	Partenerii	Buget (mii lei)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Crearea și consolidarea CRT	1. Organizarea campaniei de informare și promovare a CRT; 2. Selectarea și instruirea membrilor CRT; 3. Elaborarea și aprobarea regulamentului de funcționare a CRT; 4. Constituirea oficială a CRT prin adunare generală ale tinerilor; 5. Crearea unei platforme de comunicare și schimb de experiență între membrii CRT.	Campanie desfășurată în toate localitățile raionului (10 materiale de informare elaborate și distribuite – pliante, postări social media, afișe, etc.); Proces transparent de selecție organizat actual. Minim 30 de tineri selectați și instruiți pentru funcționarea CRT; Regulament elaborat și aprobat de Consiliul Raional; Minim 4 întâlniri comune CRT organizate anual.	2026	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia	Centrul de tineret	90,00
2.	Stimularea implicării și participării membrilor CRT	1. Organizarea de ateliere de leadership și dezvoltare personală pentru membrii CRT; 2. Crearea unui program de recunoaștere a implicării (diplome, mențiuni, burse simbolice); 3. Lansarea unor proiecte pilot inițiate chiar de membrii CRT (mini proiecte comunitare);	Minimum 2 ateliere de leadership organizate anual; Minimum 50% dintre membrii CRT recunoscuți prin certificate/diplome;	2026	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia	Centrul de tineret, Consiliul Raional de Tineret	180,00

1	2	3	4	5	6	7	8
		4. Implicarea membrilor CRT în evenimente regionale și naționale de tineret(forumuri, schimburi de experiență); 5. Dezvoltarea unui mecanism de mentorat (foști membri sau ONG-uri care să ghideze actualii tineri);	Minimum 3 mini-proiecte comunitare inițiate și implementate anual de membrii CRT; Minimum 20 de tineri participanți la evenimente naționale/ regionale; Minimum un program de mentorat funcțional implementat				
3.	Consolidarea capacităților membrilor CRT	1. Organizarea campaniei de informare a tinerilor privind rolul CRT și modul de implicare în acesta; 2. Facilitarea ședințelor trimestriale a CRT și suport metodologic pentru funcționarea CRT; 3. Conferința raională a CRT.	Campanie de informare pe rețele de socializare cu privire la funcționarea și importanța CRT; 6 instruirii pentru CRT organizate anual; Aproximativ 6 ședințe APL - CRT organizate anual.	2026-2028	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia	Centrul de tineret, Consiliul Raional de Tineret	120,00
4.	Instruirea și coordonarea activității responsabililor de creare și dezvoltare a Consiliilor Elevilor	1. Crearea unei baze de date unice a responsabililor de creare și dezvoltare a CE în școli; 2. Evaluarea necesităților de instruire ale responsabililor; 3. Organizarea anuală a instruirii responsabililor și schimbul de experiență între responsabili de creare și dezvoltare a CE; 4. Oferirea de suport metodologic și materiale necesare responsabililor de creare și dezvoltare CE; 5. Organizarea ședințelor anuale de coordonare și stabilire a obiectivelor; 6. Lansarea programului de granturi mici pentru CE din școli.	Baza de date a responsabililor creată în 2026 și actualizată anual; Necesitățile de instruire evaluate anual; Ședințe anuale de coordonare organizate; Instruire anuală organizată (reprezentanții a minimum 70% din instituțiile de învățământ preuniversitar din raion instruite); Program de granturi pentru CE lansat anual.	2026-2028	Direcția Învățământ General Cimișlia	Centrul de tineret	
5.	Suport pentru dezvoltarea Consiliilor Elevilor din raion	1. Monitorizarea alegerilor membrilor CE la nivel de instituții de învățământ și oferirea de suport metodologic; 2. Facilitarea organizării alegerilor pentru Consiliul Regional al Elevilor; 3. Suport metodologic către CE în dezvoltarea structurilor și dezvoltarea capacităților instituționale; 4. Raport anual privind activitatea CE în raion; 5. Organizarea ședințelor regulate de consultare cu membrii CE;	Regulament de organizare și funcționare al CRE dezvoltat participativ și aprobat; Minimum 3 ședințe de consultare anual între CRE și organele decizionale raionale în domeniul învățământului; Raport anual despre CE elaborat; Mecanism de suport CRE aprobat.	2026-2028	Direcția Învățământ General Cimișlia	Centrul de tineret	50,00

1	2	3	4	5	6	7	8
		6. Crearea unui mecanism de acoperire a costurilor de deplasare pentru membrii CRE care participă în activități de reprezentare; 7. Semnarea acordurilor de parteneriat între CRE și Direcția Învățământ General Cimișlia.					
6.	Consolidarea parteneriatului între APL și CRT/CLT	1. Organizarea instruirilor anuale pentru responsabili din APL I care lucrează cu tinerii (bibliotecari, lucrători de tineret, ONG, etc); 2. Organizarea forumului anual a tinerilor din Raionul Cimișlia; 3. Dezvoltarea și finanțarea planului anual de activități a CRT; 4. Oferirea suportului metodologic și materiale CLT și APL I; 5. Organizarea instruirilor anuale pentru membrii CRT în participare în procesul decizional și în bugete locale; 6. Organizarea anuală a consultării bugetului raional cu reprezentanții. 7. Program de suport pentru CRT.	Forum raional al Tinerilor organizat anual; Instruiri pentru CRT organizate anual; Toți responsabili de tineret din APL I instruiți în crearea și managementul Consiliilor de Tineret; Consultarea anuală a bugetului raional cu tinerii; Program de suport anual pentru CRT finanțat.	2026-2028	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia	Centrul Raional de tineret Direcția Învățământ General 3Cimișlia	150,00
7.	Dezvoltarea competențelor de participare în procesul decizional și în inițiative civice în rândul tinerilor.	1. Elaborarea unui curriculum de instruire a tinerilor din Raionul Cimișlia privind participare în procesul decizional și în inițiative civice; 2. Elaborarea unui curs online de instruire a tinerilor, profesorilor și lucrătorilor de tineret; 3. Instruirea anuală online a minim 500 de tineri; 4. Campanie de promovare a activismului civic în rândul tinerilor; 5. Elaborarea unui plan anual de activități de voluntariat cu implicarea APL, OSC și activiștilor civici; 6. Organizarea galei de premiere a celor mai active instituții, persoane și a celor mai inovative inițiative; 7. Campanie online de promovare a istoriilor de succes din raion.	Curriculum și curs online lansat; 500 tineri instruiți anual; Plan de activități de voluntariat aprobat anual; 3000 tineri informați online anual; Gală de premiere a activiștilor și inițiativelor inovative de tineret.	2026-2028	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia	Centrul de tineret, Consiliul Raional de Tineret A.O. Civic Hub	150,00

Obiectiv specific 1.2. Minim 20% din tineri, inclusiv din grupuri vulnerabile, participă anual în luarea deciziilor sau în activități de voluntariat la nivel comunitar.

Rezultat 1.2.1. Este aplicat continuu mecanismul de integrare a perspectivei tinerilor în documentele de politici la nivel raional

Rezultat 1.2.2. APL își dezvoltă competențele necesare pentru a monitoriza și evalua eficient politicile locale din perspectiva tinerilor

1	2	3	4	5	6	7	8
8.	Evaluarea continuă a documentelor de politici publice locale și a documentelor în proces de elaborare din perspectiva necesităților și drepturilor tinerilor, inclusiv a tinerilor din grupuri vulnerabile.	1. Cartarea continuă a politicilor de pe agenda APL; 2. Organizarea trimestrială de evenimente de prezentare și discuție a documentelor de politică publică de pe agenda APL (cafeneaua de politici publice); 3. Instruirea anuală a reprezentanților APL (de nivel I și II) privind dezvoltarea politicilor bazate pe necesitățile tinerilor; 4. Dezvoltarea și aprobarea anuală a rapoartelor de implementare a Strategiei de Tineret.	100% din documentele de politică publică(planurile strategice locale, strategiile sectoriale, bugetele locale, regulamentele privind activitatea tinerilor, deciziile CRT Cimișlia) relevante pentru tineri sunt aprobate integrând perspectiva tinerilor și având indicatori specifici tinerilor; Minim 80% din documentele publice menționate sunt analizate anual din perspectiva incluziunii tinerilor; Scopul evenimentelor este de a promova dialogul deschis între APL, tineri și societatea civilă privind modul în care documentele locale reflectă nevoile tinerilor; Minim 3 cafenele de politici publice organizate anual, cu participarea CRT, APL; Minim 2 instruirii anuale pentru funcționarii publici organizată. Cel puțin 70% dintre participanți declară o îmbunătățire a cunoștințelor privind integrarea dimensiunii de tineret în politicile publice.	2026-2028	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia	Centrul de Tineret	50,00
9.	Consolidarea abilităților funcționarilor și lucrătorilor de tineret în bugetare participativă și management bazat pe rezultate.	1. Instruirea anuală a funcționarilor din APL I și II, a lucrătorilor și specialiștilor de tineret în bugetarea participativă și management bazat pe rezultate; 2. Organizarea consultărilor anuale a bugetului local cu tinerii; 3. Oferirea suportului metodologic și materiale APL de nivel pentru dezvoltarea politicilor publice locale prietenoase tinerilor; 4. Organizarea anuală a meselor rotunde "Dialog constructiv între APL și tineri" cu participarea conducerii raionului.	Instruirii organizate anual pentru funcționari, lucrători și specialiști de tineret; Buget local consultat public anual cu tinerii; Masă rotundă organizată anual.	2026-2028	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia	Centrul de Tineret	20,00
10.	Raportarea anuală privind implementarea	1. Ședințe semestriale ale Grupului de lucru privind implementarea Planului de acțiuni a Strategiei;	Raportul anual privind implementarea Planului de acțiuni al Strategiei publicat de APL și Centrul de Tineret	Semestri al	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia		

1	2	3	4	5	6	7	8
	Planului local de acțiuni al Strategiei de Tineret	2. Elaborarea planului anual de implementare a strategiei; 3. Organizarea unei consultări publice cu tinerii privind implementarea Strategiei de Tineret (anual); 4. Publicarea anuală a raportului de implementare a strategiei de tineret					
11.	Consultarea tinerilor cu privire la necesități și provocări	1. Sondaj raional cu privire la necesitățile tinerilor; 2. Forumul și post-forumul raional al tinerilor; 3. Organizarea ședințelor trimestriale a APL cu reprezentanții Consiliului Raional al Tinerilor și discutarea documentelor de politici publice de pe agenda APL; 4. Susținerea metodologică și financiară a CRT pentru a dezvolta și implementa un plan complex de activități de implicare a tinerilor în procesul decizional.	Rezoluția forumului, cu recomandări de dezvoltare a programelor de tineret; CRT implementează anual un plan de activități finanțat de APL de nivelul II; Sondaj privind necesitățile tinerilor realizat și prezentat; Propuneri concrete de programe și activități expediate APL	2026-2028 Anual	Consiliul Raional al Tinerilor (CRT)	Centrul de Tineret Rețeaua Națională a Consiliilor Locale din Moldova	200,00
Prioritatea II: Dezvoltarea serviciilor și structurilor de tineret							
Obiectiv general: asigurarea accesului tinerilor la o gamă complexă de servicii de tineret calitative care contribuie la formarea cunoștințelor, abilităților, deprinderilor, atitudinilor și comportamentelor necesare pentru integrarea cât mai reușită a tinerilor în societate							
Obiectiv specific 2.1. Minim 30% din tinerii raionul Cimișlia accesează anual serviciile prestate de către Centrul Raional de Tineret și filiale acestuia.							
Rezultat 2.1.1. Centrele de Tineret din Cimișlia sunt bine dotate, accesibile și atractive pentru tineri							
Rezultat 2.1.2. Lucrătorii de tineret posedă capacitățile și cunoștințele necesare pentru inițierea și implementarea eficientă a serviciilor de tineret							
12.	Crearea Rețelei prestatorilor de servicii de tineret la nivel raional	1. Cartarea anuală a prestatorilor de servicii pentru tineret existente și identificarea serviciilor necesare de dezvoltat; 2. Dotarea cu echipament și mobilier necesar pentru prestarea serviciilor de calitate; 3. Ședințe trimestriale cu membrii rețelei coordonate de Centrul de Tineret; 4. Formarea și instruirea membrilor rețelei; 5. Elaborarea Planului comun de acțiuni a membrilor rețelei pentru dezvoltarea și promovarea serviciilor de tineret; 6. Program de instruire a lucrătorilor de tineret dezvoltat și implementat; 7. Lansarea planului de susținere a prestatorilor de servicii de tineret la nivel raional	Cartarea anuală a serviciilor de tineret Plan comun de dezvoltare și promovare a serviciilor de tineret dezvoltat Program de susținere a prestatorilor de servicii de tineret lansat.	2026-2028	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia	Centrul de Tineret	300,00

1	2	3	4	5	6	7	8
13.	Consolidarea calității serviciilor de tineret la nivel local	1. Elaborarea standardelor minime de calitate și metodologiei de prestare a serviciilor de tineret locale; 2. Instruirea continuă a lucrătorilor de tineret; 3. Elaborarea indicatorilor de evaluare a calității serviciilor de tineret; 4. Evaluarea periodică a serviciilor prestate; 5. Atragerea fondurilor naționale și internaționale în vederea dezvoltării bazei tehnico-materiale a spațiilor centrelor de tineret și pregătirii lucrătorilor de tineret.	Standarde minime de calitate și metodologie de prestare a serviciilor aprobate; Minim 5 parteneriate încheiate pentru dotarea tehnico-materiale și sporirea calității serviciilor de tineret.	2027	Centrul de Tineret	UNFPA, UNICEF, Centrul de Informare și Resurse PRO BONO	120,00
14.	Dezvoltarea gamei de servicii prestate de către Centrul de Tineret;	1. Elaborarea gamei de servicii al Centrului de Tineret din Raionul Cimișlia și asigurarea resurselor tehnico-materiale și umane necesare; 2. Dezvoltarea unui program complex de activități de educație non-formală în cadrul Centrului de Tineret; 3. Dezvoltarea Metodologiei de prestare a serviciilor de tip outreach la Centrul de Tineret; 4. Organizarea campaniilor anuale de informare cu privire la serviciile de tineret ale Centrului Raional de Tineret.	Centrul de Tineret prestează 5 servicii pentru tineri.	2026-2028	Centrul de Tineret	UNFPA, UNICEF, Centrul de Informare și Resurse PRO BONO	60,00
15.	Dezvoltarea programului de mobilitate și schimb de experiență la nivel național și internațional pentru lucrătorii de tineret	1. Dezvoltarea planurilor anuale individuale de instruire pentru lucrătorii de tineret; 2. Susținerea participării la evenimente naționale de instruire a lucrătorilor de tineret și schimb de experiență; 3. Organizarea instruirilor periodice pentru lucrătorii de tineret la nivel local; 4. Bugetarea anuală a surselor financiare pentru agendele schimbului de experiență; 5. Delegarea la schimb de experiență a membrilor rețelei prestatorilor de servicii.	4 instruiți organizate anual pentru lucrătorii de tineret; Fiecare lucrător de tineret are un plan individual anual de instruire; Fiecare lucrător participă la minim 100 ore de instruire anual la nivel național și internațional.	2026-2028	Centrul de Tineret	UNFPA Rețeaua Națională a Centrelor de Tineret din Moldova Ministerul Educației și Cercetării	20,00
Obiectiv specific 2.2. Minim 20% din tinerii raionul Cimișlia sunt implicați în activitățile organizațiilor de tineret sau a structurilor neformale ale tinerilor.							
Rezultat 2.2.1. Grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret sunt bine organizate, finanțate și solicitate de tinerii din Cimișlia							
Rezultat 2.2.2. Mai mulți tineri cunosc și participă activ la activitățile organizate de grupurile neformale locale de tineret și organizațiile de tineret							
16.	Programul de granturi	1. Aprobarea/ ajustarea anuală a regulamentului de desfășurare a programului anual de granturi; 2. Organizarea unei sesiuni de informare offline/online pentru organizațiile de tineret și	25 de granturi oferite 30 persoane instruite anual în scriere și management de proiecte	2026-2028	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia	MEC, UNFPA, UNICEF	300,00

1	2	3	4	5	6	7	8
		grupurile de inițiativă cu referire Programul Raional de Granturi; 3. Sesiuni de formare în ”Scriere și management de proiecte”; 4. Formarea comisiei raionale de evaluare a dosarelor; 5. Lansarea și promovarea programului de granturi; 6. Selectarea câștigătorilor concursului; 7. Mentorat și monitorizarea implementării; 8. Campanie de promovare a bunelor practici din cadrul Programului Raional de Granturi.					
17.	Organizarea semestrială a ședințelor APL cu OSC pe domeniul de tineret (dialog structurat pe domeniul de tineret)	1. Crearea bazei de date a organizațiilor din domeniul de tineret și a grupurilor de inițiativă; 2. Invitarea OSC active pe domeniul de tineret; 3. Elaborarea participativă a agendei de discuție; 4. Organizarea ședințelor semestriale; 5. Monitorizarea implementării deciziilor luate; 6. Sesiune de formare a APL și OSC în dezvoltarea politicilor de tineret bazate pe rezultate; 7. Instruire pentru OSC și APL în integrarea priorităților tinerilor în politicile sectoriale; 8. Promovarea rezultatelor de lucru a Dialogului Structurat pe domeniul de tineret APL – OSC.	Ședințe APL-OSC organizate semestrial; instruiri pentru OSC organizate anual; 5 istorii de succes de colaborare APL-OSC promovate anual.	2026-2028	Secția cultură, tineret și sport Cimișlia	Centrul de Tineret	50,00
Prioritatea III. Abilitarea economică a tinerilor							
Obiectiv general: sporirea bunăstării tinerilor și asigurarea unei dezvoltări economice durabile							
Obiectiv specific 3.1. Rata tinerilor inactivi în raionul Cimișlia este redusă până la 25%							
Rezultat 3.1.1. Tinerii cunosc despre oportunitățile de angajare și au abilitățile necesare pentru a accesa aceste locuri de muncă							
Rezultat 3.1.2. Există servicii calitative și accesibile de ghidare în carieră pentru tineri la nivel local							
18.	Lansarea serviciilor de ghidare în carieră în centrul de tineret, în special pentru tinerii NEET.	1. Dezvoltarea serviciului de ghidare în carieră pentru tinerii din clasele liceale; 2. Toți absolvenții liceelor și gimnaziilor primesc servicii de ghidare în carieră; 3. Campanie de informare a tinerilor privind serviciile de orientare în carieră, serviciile ANOFM și alte servicii de promovare a ocupării.	60 % din absolvenții gimnaziilor și liceelor beneficiază de servicii de ghidare în carieră. 3500 tineri informați anual privind serviciile de ghidare în carieră. Scopul va fi creșterea treptată a nr de tineri care beneficiază de instruiri, precum calitatea și sprijinul oferit acestora.	2026-2028	ANOFM	Direcția Ocupare a Forței de Muncă Centrul de Tineret AO Civic Hub AO Dezvoltare prin Implicare	60,00

1	2	3	4	5	6	7	8
19.	Consolidarea relației angajatorilor și tinerilor	1. Organizarea anuală a târgurilor locurilor de muncă; 2. Evenimente săptămânale de consolidare a relației angajatori cu tinerii, în special tineri din grupuri vulnerabile (cafeneaua de profesii). 3. Campanie anuală de informare a tinerilor privind drepturile salariaților și importanța angajării oficiale. 4. Lansarea serviciului de informare și conectare a tinerilor la serviciile de ocupare existente.	târguri a locurilor de muncă organizate anual (900 participanți) 25 oferte de muncă plasate săptămânal online; Evenimente trimestriale cu angajatorii	2026-2028	ANOFM	Direcția Ocupare a Forței de Muncă Centrul de Tineret AO Civic Hub	120,00
20.	Campanie de promovare a tinerilor antreprenori locali și a istoriilor de succes	1. Postări lunare despre tinerii antreprenori locali și rezultatele acestora; 2. Evenimente de networking pentru tinerii antreprenori (lunar); 3. Mese rotunde periodice cu participarea APL și a tinerilor antreprenori (semestrial).	Comunitate de tineri antreprenori creată	2026-2028	Incubatorul de Afaceri Cimișlia	AO Dezvoltare prin Implicare	30,00
Obiectiv specific 3.2. 200 companii noi lansate de către tineri până în anul 2030							
Rezultat 3.2.1. Tinerii au cunoștințe și abilități antreprenoriale care le permit lansarea unor afaceri locale viabile, inclusiv în domeniul IT							
Rezultat 3.2.2. Există programe locale de susținere a tinerilor antreprenori, acces la finanțare și lansarea afacerilor, inclusiv afaceri în domeniul IT							
21.	Consolidarea sistemului de dezvoltare a competențelor antreprenoriale și sporirea accesului tinerilor la programele naționale de lansare a afacerilor	1. Elaborarea conceptului de club antreprenorial în școli; 2. Dezvoltarea programelor de instruire pentru cluburile antreprenoriale; 3. Oferirea suportului metodologic cluburilor viitorilor antreprenori; 4. Organizarea sesiunilor de schimb de experiență; 5. Lansarea unui program avansat de instruire antreprenorială, mentorat și asistență pentru accesarea programelor naționale de finanțare; 6. Contactarea liceelor și dezvoltarea calendarului activităților, în parteneriat cu organizațiile de resort (ODA, ONG de profil, antreprenori); 7. Lansarea unei campanii de informare a tinerilor din raionul Cimișlia cu privire la programele naționale de suport a tinerilor antreprenori.	15 cluburi a viitorilor antreprenori create în școli 1000 tineri instruiți anual 20 tineri accesează anual programele ODA, AIPA, etc.	Anual 2026-2028	Centrul de Tineret, Direcția Învățământ General Cimișlia Incubatorul de afaceri Cimișlia	AO Dezvoltare prin Implicare	120.00
22.	Program de dezvoltare a competențelor lucrătorilor de	1. Evaluarea abilităților IT a lucrătorilor de tineret și elaborarea planurilor individuale de instruire; 2. Înscrierea echipelor de lucrători de tineret la programe de formare în IT;	Toți lucrătorii de tineret au competențe IT suficiente; 1 chestionar de evaluare elaborat și aplicat;	2026-2028	Centrul de Tineret		25,00

1	2	3	4	5	6	7	8
	tineret în domeniul IT	3. Dezvoltarea parteneriatului cu Tekwill și alte structuri similare.	1 acord de colaborare semnat cu Tekwill sau alte structuri similare Consolidarea competențelor IT în rândul lucrătorilor de tineret; 1 ghid digital „Instrumente IT pentru lucrătorii de tineret” realizat				
23.	Lansarea programului de educație digitală pentru tineri și orientare în carieră în domeniul IT	1. Elaborarea suportului de curs și programului de instruire de 3 luni; 2. Lansarea selecției tinerilor în cadrul programului; 3. Instruirea tinerilor în domeniul IT și competențe digitale; 4. Campanie de comunicare și educare a tinerilor în domeniul competențe digitale.	200 tineri instruiți anual 3500 tineri informați online anual	2026-2028	Direcția de învățământ Cimișlia	LID Moldova AO Civic Hub Centrul de Tineret	300.00
24.	Lansarea programului de suport pentru Start-up și scalarea companiilor administrate de tineri	1. Lansarea programului de suport pentru tinerii antreprenori din raionul Cimișlia; 2. Instruirea anuală a tinerilor care doresc să acceseze serviciile și programele ODA, AIPA, etc. 3. Mentorat pentru tinerii care doresc să lanseze afaceri cu suportul programelor naționale.	200 tineri instruiți anual privind programele naționale existente; Minim 10 inițiative accesează fondurile ODA, AIPA, etc.	2026-2028	Incubatorul de afaceri Cimișlia	AO Dezvoltare prin Implicare	600.00
25.	Susținerea și organizarea de instruiți, conferințe și alte forme de formare a abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor	1. Lansarea programului de lungă durată de instruire și suport pentru tinerii antreprenori; 2. Instruiri tematice pentru tinerii antreprenori în domeniile: marketing, vânzări, accesarea fondurilor, etc. 3. Evenimente de networking și schimb de experiență pentru antreprenori; 4. Ședințe de consultare și implicare a antreprenorilor locali.	150 tineri antreprenori instruiți anual; Program local de suport a antreprenorilor lansat; 6 evenimente tematice organizate anual.	2026-2028	Incubatorul de afaceri Cimișlia	Centrul de Tineret AO Dezvoltare prin Implicare	100,00

Secretară interimară a consiliului

Mariana Vasluian